

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscripte nu se retrimt.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emerio Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, E. Stein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garand. pe o colônă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifară
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminecă 1.)

H. 529
1904

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 1.—Anul LXVII.

Brașov, Joi 1 (14) Ianuarie.

1904.

Din cauza sărbătorii de mâne, Joi, Sf. Va-
sille, ȋiarul nu va apăre până Vineri sêra.

Diua de mâne.

Brașov, 31 Decembrie v. 1903.

Diua de mâne e de mare în-
semnătate pentru noi cei dela acest
vechiu organ de luptă. Nu numai
fiind-că ne arată, că am mai per-
curs éráși o bucată de drum, un an
în calea noastră lungă, ci în deosebii
fiind-că mâne serbăm un jubileu.

Nu este o aniversare a ȋiarului
nostru, care întră cu ȋiua de mâne
în anul al LXVII-lea dela înființarea
sa, deore-ce la această etate nu se
obiceșuesc a se serba aniversării.
Nu este nici vr'o aniversare a con-
ducerii „Gazetei“, căci directorul
nostru implinesce cu ȋiua de mâne
anul al două-ȋeci și șeselea de când
stă în fruntea acestei foi, éráși un
termen, la care nu e în obiceșuin-
țele timpului modern de a se serba
aniversării.

Și totuși „Gazeta Transilvaniei“
serbeză mâne o aniversare, fără de
ni i un șgomot, în tótă liniștea și
cu consciința unei datorii mari și
sfinte implinite.

Cetitorii noștri ne vor ierta,
dēcă însemnătatea acestei aniversării
ne îndemnă să turburăm încât va
liniștea piósă a bucuriei noastre ca să-i
facem și pe dênșii pârtași la ea.

Mâne în 1 Ianuarie 1904 se im-
plinesc cincî-spre-ȋece ani, de când
conducerea fôiei noastre, în împreju-
rările grele cu cari a avut de a
lupta ani îndelungați, a reușit în cele
din urmă să realizeze o dorință fier-
binte a ei, ce o nutrea cu mult
înainte, să inaugureze adecă epoca
contactului direct spiritual al pătu-
rei cunosctóre de carte cu poporul
nostru țeran, înființând prin numerii
poporali de Duminecă ai „Gazetei“

cea dintăi fôie poporală română cu
menirea de a educa poporul în pri-
vința politică, culturală, socială și
economică și de a-l deștepta pentru
vița cetățănescă și română pe
pământul patriei sale strămoșesci.

La 1 Ianuarie 1889, un an după
jubileul de-o jumătate de veac al fôiei
noștre, redacțiunea noastră scriea:

„Astăȋ, când ca nici-odată până
acuma pozițiunea ȋiaristiceii noastre
s'a agravat; când atâtea lovituri
sunt îndreptate asupra-i; când e impe-
decată în lupta pentru drepturile popo-
rului român: se cere dela noi să ne
încordăm puterile cu îndoită energie
și să continuăm lupta cu curagiu
neînfrânt, introducând noué reforme
în ȋiar, pentru-ca „Gazeta Transil-
vaniei“ nu numai să corêspundă mai
mult chemării sale, ci să se facă cu
putință, ca principiile salutare națio-
nale, ce le propagă, să pótă pêtrunde
până și în coliba țeranului“...

Ce folos că inteligența se în-
trunea și se sfătuia, dēcă nu era mijloc
de ajuns spre a face să fie cu pu-
tință o atingere necurmată cu poporul.

Acest mijloc trebuia aflat, el
nu putea fi decât comunicarea constan-
tă prin mediul foilor poporale cu
țeranul român.

Trei lustruri de muncă ȋiaris-
tica, sinceră și devotată marelui
principiu ce ne-a condus, au trecut
de când avurăm fericirea a vedé
implinită vechia noastră dorință, tră-
gând brazdă în câmpul atât de ro-
ditor al scrierilor periodice pentru
popor, având în vedere interesele
adevărâte și marile idealuri, ce tre-
bue să unescă într'un singur mă-
nunchiu puternic tóte mădularele lui.

Numai așa se putea și se póté
cugeta un progres adevêrat, o pre-
gătire serioasă a poporului pentru gre-
lele lupte, ce'l așteptă încă pe vii-
tor în împlinirea menirei sale nobile
ce a eredit'o dela divul Traian, care

l'a aședat înainte cu aprópe două
m. de ani în acești munți și pe
aceste plaiuri.

Putem ȋice, mulțumind prove-
dintei, care ne-a condus pașii, că
munca și stăruințele noastre n'au rē-
mas fără de rezultat și încă un mare
și neaștețtat rezultat!

Ca pânea caldă se căuta și se
cerea fôia noastră de Dumineca în
tóte unghiurile românimeii dela noi.
Un nou orison se deschise deodată
țeranului nostru brav, muncitor și
gata la jertfă când e vorba de vii-
torul său și de mândria și binele
neamului său.

Multe s'au scris și s'au ȋis des-
pre minunile, ce le-a vedut genera-
țiunea mai tinêră când cu manifes-
tațiunile de acum vre-o 9 ani, la
cari țărănimea noastră a luat cu atâta
insuflețire parte activă.

Multe tălmăciri s'au dat din tóte
părțile; amice și inimice, acelei în-
suflețiri. Unii voiau a o fi provocat
numai ei înșiși prin tarmecul închi-
puierei lor, uitând că minuni și salturi
nu se produc în desvoltarea popórelor
și, dēcă nu s'ar fi propagat în sinul
țărănimeii noastre cu mulți ani înainte
ideile și principiile salvatóre națio-
nale, nu scim care ar fi fost resul-
tatul manifestărilor de atunci.

Dêr noi nu mai cercetăm, nu
reclamăm nici un merit afară de acela
de a ne fi împlinit o datorie sfântă
cătră popor, a fi dat un esemplu,
care a fost urmat de mulți, încât
aȋ „Gazeta“ poporală se póté mândri
a avé deja mai multe fiice, ce
și-au ales aceeași țintă.

Să le ajute Dumneȋeu a se uni
într'un gând și într'o simțire, pentru
ca și poporul în anul ce vine și în
cei nenumêrați ce-i vor urma, să fie
și să rămână una și nedespărțit!

Revistă.

Am încheiat éráși un an de
muncă și de luptă. Ce róde a adus
și ce moștenire lasă el anului, care
se începe cu ȋiua de mâne, scim și
vedem cu toții. De o îmbunătățire
a stării politice a poporului nostru,
nu putem vorbi. Am puté însă cu
atât mai mult să vorbim de lovituri
și prigoniri, de încălcarea drepturilor
noștre firesci, de urgisirea și urmă-
rirea diferitelor manifestațiuni de
viếtă națională în sinul poporului
nostru. Nu vom trece în revistă nici
numêroșele procese politice și de
pressă, ce s'au făcut aceluia dintre
noi, cari cu condeii au creȋut
că sunt datorii să apere cauza
dréptă a neamului, cauza egalei
îndreptății naționale, și nu vom scóte
la invélă nici alte nedreptăți ce
ni-s'au făcut pe un teren său altul
al vieții publice. Dêr nici nu ne
jeluim, căci avem mare nădejde, că
da-va Dumneȋeu mai bine decum
am avut-o, dēcă vom scii noi mai
întăi să ne ajutăm și să ne în-
dreptăm sórtea spre mai bine.

În situația politică a țerii, anul
1903 lasă moștenire celui ce vine,
nesiguranță și încurcătură. Schimbarea
guvernelor n'a adus și o schimbare
a sistemului politic dominant, seu o
îndreptare a stărilor critice și pri-
mejdióse, cari s'au ivit din momen-
tul în care șovinismul maghiar cerea
să-i cadă jertfă și instituția comună
a armatei, cu limba de comandă și
serviciu unitară. Lupta pentru rea-
lisarea statului național maghiar uni-
tar prin crearea unei armate națio-
nale maghiare independente, a pre-
dominat în tot decursul anului situ-
ațiunea în dietă, ca și afară de dietă.
Nimic nu s'a putut lucra folositor
pentru obștea țerii, nu s'a putut vota
nici o lege, nici chiar îndemnităea
budgetară, nici recruții pe 1903.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

De mult....

În Bethleem pe-o stradă strimță
Venia bêtrânul cerșitor,
Zăpada scârțăia 'nghetată
Sub greul slabului picior

Îngândurat venia prin nópte
Cu traista golă și 'ntristat,
Orașu 'ntreg îl colindase
Din zorî și până s'a 'noptat

„O, bietii ómenî — gândia dênșul —
Atât de necăjiți ei sunt,
Și necăjiți ei lesne uită
Că sunt și eu pe acest pământ.

Și-i frig... și somnul mă dobóră...
Acasă de-ași puté s'ajung,
Èr mâne..., mâne tot ca astăȋ
Voii lua ér' ulițele 'n lung...“

Și-și îndemna moșnegul mersul
Și vântul îl lovia 'n obraz,
Èr el ruga cu vorbe vântul
Să nu-i mai facă atât necaz...

La colțul unei uliți étă
Atâta lume la un loc!
„Aha! — își ȋice-atunci bêtrânul —
Să 'ncerc acum, de am noroc“.

Cu mâna 'ntinsă 'naintéză
Spre grupul celor adunați,
Dêr când se céră se opresce
Și stă pierdut cu ochi mirați.

Și-aude... cine póté spune,
Că s'a născut un copilaș,
Un Mesia mult așteptatul
Colo la margini de oraș,

Că s'au lăsat grămeȋi de ingeri
Din cerul sfânt și cântă 'n cor,
De-asupra grajdului, în care
Suride Cel mântuitor..

— „Să mergem dêr să-i ducem daruri!“
Strigară 'n grabă cei mai mulți,
Și veselă porni grămada...
S'o tot privesci..., s'o tot asculti.

Cu miei, cu paseri și scumpeturi,
Cu tótă avuția lor
Porniră toți. Bêtrânul singur
Rēmase trist și gânditor.

Căȋu 'n genunchi apoi acolo
Privind la stele ce sclipiau:
„O, iertă Mesia, mă iertă
Eu n'am nimica ce să-ți dau!“...

Se ridică apoi de-odată
Și 'ntinerit strigă pe drum:
— „Născutu-s'a Mântuitorul
Sculați!... Sculați-vê de-acum!

Sculați și faceți-vê milă,
A-și vré să-i duc și eu un dar!“...
Și tot orașul se pornesce
Spre grajdul devenit altar.

Dêr nimeni nu-l băgă în sémă
Pe bietul, slabul cerșitor,
Și-atunci îl podidesce plânsul
Privind pierdut în urma lor

Ca beat porni apoi cu ochii
La stelele, care sclipiau:
„O, iertă Mesia, mă iertă!“...
Eu n'am nimica ce să-ți dau...

O, n'am nimic... nimic... O lume
Dêc'ași puté să am acum!“!...
Și obosit căȋu grămada
La o rēspântie de drum.

Z. Bârsan.

Vraciul.

De Pietari Păvărinta¹⁾, trad. de I. C. Frurză

Cam înainte cu vre-o trei-ȋeci de ani
era un țeran într'un sat din partea de
miază-ȋi a districtului Uleaborg, cunoscut
în tótă împrejurimea sub numele Vielo,
ceea-ce însemneză coțofană²⁾. Acestă pore-
clă i-se dase cu deosebire pentru-că umbla
cu farmece, cu vrăji, vorbia cu duchurile
necurate și peste tot voia să trecă înaintea
lumei de vraciu.... de un mare și vestit
vraciu. Pe atunci erau încă multe credințe
deșerte în popor și astfel Vielo avea mare
trecere și era chemat de unii și de alții
să-și facă meșteșugurile lui. El fermeca și
vrăja urși, lupi și șerpi și-i trimitea la vi-
tele ómenilor, ba chiar și la ómenî, ér
alte-orî lega prin vrăjile sale diferite li-
ghione și le alunga, cu un cuvânt el își
sucia meșteșugul așa după cum era tre-
buintă și după cum îl plătea lumea. El
scia să spună despre lucrurile furate, adu-
cea la casa omului vitele rêtăcite seu
pierdute, alunga duhuri necurate și scia

¹⁾ Scriitor finlandez.

²⁾ În Finlanda era credința deșertă, că, dēcă
bați la grajd o coțofană cu cuiu, atunci duchurile
rele nu se apropie să ia laptele vacilor seu să li-se
întemple vr'un réu vitelor.

Scriem ađi 31 Decembrie st. v. și 13 Ianuarie stil nou, fără ca celui de al treilea guvern într'un an, guvernului Tisza, supranumit „mâna tare” să-i fi succes a face rânduială în marele sfat șovinist din Budapesta. Se luptă și el cu obstrucția, ca și Szell și Khuen-Hedervary, luptă stăpână și fără șanse de reușită, — cu toate că tabăra obstrucționistilor s'a redus la numărul de 10—15 combatanți.

Așa că cu drept cuvânt se poate dice, că parlamentarismul maghiar și-a dat anul acesta un trist testimoniu de slăbiciune, a devenit un organism putred înăuntru, incapabil de a se înălța la principiile mari și generose, ce agită ađi omenirea, — căci creștând a pute servi numai unuia din popoarele țerii, devine prin sine însuși slab și neputincios.

*

Anul, care trece, n'a fost prea bogat în mari *evenimente externe*, cari se sgudue din temelii alcătuirile politice existente. Statele și popoarele au stat mai mult sub o dispoziție la aparență pacifică, cu atât mai virtuos însă s'au pregătit pentru luptele viitoare. E ceva neleniștit și amenințător în aer, mirasă par'că a prav de pușcă, — căci ce alta însemnă alergările unora și altora după căștigarea de aliați și ce înțeles ar avea, altfel fiind, continuelle înarmări? Vom recapitula în scurt, evenimentele mai însemnate.

Intre *Germania și Venezuela* izbucnise un conflict aspru, dintr'o cauză neînsemnată, căruia însă curând i-s'a pus capăt. — În *Marocco* supușii Sultanului de acolo s'au răsvrătit contra lui și a trebuit să intervină Franța și Anglia, ca să se facă liniște.

Obiect statornic de îngrijiri și temeri a fost *mișcarea macedoneană* și peste tot situația din *Peninsula balcanică*. Banderile revoluționare bulgare și trupele turcesci au avut ciocniri dâlnice, și era p'aci să se producă o mare încurcatură europeană din cauza acestor mișcări. Au intervenit însă energie la Constantinopol și la Sofia guvernele din Viena și Petersburg, a căror acțiune basată pe înțelegerea de la 1897 dintre Austro-Ungaria și Rusia, a și dat rezultate considerabile, întrucât Turcia a promis solemn să liniștescă spiritele prin introducerea de reforme, ce i-s'au cerut, favorabile populațiilor creștine. Cu toate acestea situația în Balcani nu și-a

pierdut caracterul primejdios pentru pacea europeană.

Un eveniment grozav și sângeros s'a petrecut în noaptea de 11 Iunie, în *Serbia*, când părechea regală a fost stinsă prin cunoscutul omor, stinsă fiind totodată prin acesta și dinastia Obrenovic. Motivul acestui crunt asasinat a fost, se dice, schimbarea de constituție prin lovitura de stat de la 6 Aprilie, lovitură în urma căreia armata a țesut complotul, căruia i-a cădut victimă regele Alesandru și regina Draga. — La 14 Iunie marea Skupștină a proclamat rege pe Petru Karageorgevic.

Mult s'a vorbit anul acesta și despre *numeroșele vizite*, ce și le-au făcut domnitorii din Europa. Regele Angliei a vizitat pe regele Portugaliei; a făcut apoi o vizită președintelui Republicii franceze, regelui Victor Emanuel la Roma. Tot regele Angliei a vizitat pe Maj. Sa monarhul nostru în Viena, unde mai târziu veniă regele Belgiei, Țarul Rusiei și împăratul Germaniei, care a vizitat și pe reșosatul papă Leo XIII. Regele Italiei a făcut o vizită la Paris, președintele Franței la Londra, er regele Carol al României a vizitat pe monarhul nostru la Ischl.

Evenimentul cel mai prospăt este *conflictul dintre Rusia și Japonia* pentru Mandčuria și Coreea. Acest conflict amenință a degenera într'un mare război.

Anul nou cu bine.

A mai trecut un an. Al 1903-lea de la nascerea lui Christos, și cine scie câte mii și mii de ani vor fi mai trecut încă de la zidirea lumii.

Meșterul neîntrecut al poeziei române, Mihail Eminescu, scriea în Glosa lui admirabilă:

„Vremea trece, vremea vine,
Tote 's vechi și noue toate...”

Cuvintele acestea, fără să vrem, ne fac să ne punem întrebarea: decă un adevăr se exprimă prin ele, de ce ținem așa de mult la ziua întâi a anului, de ce o serbăm cu atâta bucurie ca pe un eveniment mare și epocal în viața noastră? Ce înoiri ne aduce ea nouă? Se schimbă în ea și prin ea ceva în natură, în firea noastră?

Nu!

Și totuși la zi întâi a anului ne bucurăm ca nisce copii, par' că am fi dobândit cine scie ce comori

pământesci și par' că am fi siguri, că anul, care începe, ni-ar fi un an de noroc și de belșug în toate.

Peste tot ce a trecut, uitarea își răstornă muta ei glie, și tot ce vine e așteptat cum așteptă corăbierul, ca vasul său scăpat de naufragiu s'ajungă la țerm.

Etă taina schimbării anului. Speranța este, care îi dă farmecul și strălucirea, speranța în lumină și căldură.

Lumină și căldură așteptăm mic și mare de la anul ce vine, lumină în calea vieții sbuciumate, căldură, ocrotire și sprijin în lupta pentru trai.

Dér nu vremea trece, ci noi trecem prin ea. În trecerea acesta omul se schimbă după virstă și poziție. Copilul se nasce mic și slab, însă cu anii, cari trec, el devine bărbat în deplină vigore, apoi întocmai ca soroale, care se înalță până la amiazi și în urmă coboră spre asfințit, așa pornește și omul spre amurgul vieții sale.

De aceea schimbarea anului e de indoită însemnătate pentru noi, ca indivizi și ca fii ai unui popor cu menire pe acest pământ. Ea ne dă prilej a ne întorce pe o clipă măcar ochii sufletului spre faptele și isprăvile noastre în decursul anului. Ne face să ne tragem sēma cu noi înșine și de pe răbojul celor bune și celor rele, să cetim încă un fragment din istoria vieții noastre.

Ce am făcut și ce am întrelăsat? Fost'am la culmea chemării noastre ca omenii, ca membri ai familiei și ca fii ai națiunii noastre? Umblat'am în căile cinstei, adevărului și dreptății, și pus'am umărul împreună cu ceilalți frați ai noștri, pentru a duce înainte lucrarea cea mare a luminării și asigurării viitorului familiei și al neamului nostru? Nu cumva mersul nostru înainte în cele naționale și sociale, a fost prea încet și prea greoiu, față de acela al altor popore?

Să punem în cumpănă faptele și lucrările noastre, ca să vedem cât am progresat în anul ce trece cu ziua de ađi, față de anul ce i-a precedat? Cu cât am sporit bunăstarea noastră, dragostea, frăția și sentimentul de solidaritate între noi? În lupta cu adversarul, fost'am mai conștienți de ceea ce trebuie să fim, apărătune-am cu bărbăție limba și legea, vatra și cinstea națională, ca să ni-se pótă dice de cătră urmași: etă o generație, care a sciut munci și lupta? Și decă nu vom puté răspunde

cu demnitate la toate aceste întrebări, gând bun și neclintit să ne punem în ziua cu care începem anul de mâne, gândul de a lucra și a lupta în viitor mai cu spor, a înăvuți capitalul cel mare și scump lăsat nouă de străbuni, comora pe care furii nu o fură, nici rugina n'o mănâncă: dragostea și frăția dintre noi, armonia și înțelegerea între fii aceluiși neam, fără de care nu pótă fi mulțumire individuală, nici luptă adevărată națională, nici izbândă cu rezultate trainice.

Speranță se avem în bine și să nu pierdem curajul. Speranța să ne fie însoțită de credința în viitorul nostru și de munca pentru asigurarea lui. Numai prin muncă, cinstită și dreptă, prin jertfe și abnegare vom puté duce spre triumf steagul doririlor și aspirațiilor noastre. Nu de o clipă și de-o zi să fie însă munca și abnegarea noastră, ci statornice și stăruitoare, căci în fața statorniciei și a stăruinței cad și dispar și cele mai mari piedeci, cum cade stejarul ori să dărimă stânca isbită cu stăruință de brațul muncitorului.

Anul nou cu bine!

Avis cetitorilor „Gazetei”.

Acest prim număr al anului 1904 îl scótem ca număr popular-literar și îl trimitem deci și cetitorilor Gazetei noastre de Dumineca.

Totodată facem cunoscut că, începând din săptămâna viitoare, numerele noastre populare-literare vor apăre mai de vreme, cu data de Vineri.

Printr'asta voim să facem posibil, ca cetitorii noștri, și cei mai îndepărtați, să le pótă primi Sâmbăta seu cel mult Dumineca.

Credem, că printr'asta am satisfăcut unei juste dorințe a multora din cetitorii noștri de Dumineca.

Redacțiunea.

fel de fel de doftorii și vindeca, câte bóle în lume, la omeni și la vite. Era iscusit vraciu. Ca să-și țină într'una renumele de vraciu, se strecura în noaptea Paștilor prin grajdurile sătenilor, tăia bucățele din urechile vacilor și ale oilor, ba când și când tăia chiar bucățele din pielea de pe șale, seu smulgea pēr din cōma și din coșile cailor. Tóte acestea, ce le aduna, le grămădea într'un sac, sac cu farnece și în chipul acesta făcea lumea curioasă și nu arare-ori o înfricoșă așa de mult, de-i ducea gróza.

Incetul cu incetul începū lumea să se lumineze prin școli, și vraciu își perdeea din ce în ce din renume și omenii nu-l mai creștau, ca mai înainte. Cu toate acestea Vielo nu înceta cu meșteșugurile sale, umbra și de aci înainte prin grajdurile omenilor și făcea farnece.

Tinerimea umblatā pe la școli, vedē aceste lucruri de nimic ale vraciuului, perdeuse frica de el și nu credea de loc că ar fi el în stare să farnece seu să vrăjescă. Erau însă destui omeni în sat, care ținēu la credințele vechi și astfel era un fel de luptă între cei cari nu credea și între cei cari credea, între lumină și întunec.

Și decă ne gândim, într'adevăr viața omenescă nu este altceva decât o luptă vecinică între întunec și lumină!

La nisce Paști, se hotărira căți-va feciori mai luminați din sat să pândescă, să vadă decă Vielo mai colindă prin grajdurile omenilor și să-l prindă, decă vor puté și să-i dea o lecție, să o țină minte totă viața. Se puseră pe trebă cu totă hotărira. Era în sēra de Paști și mai mulți feciori se aședară la pândă și iscodeau curtea și casa lui Vielo, pândiau să vadă decă ese afară, decă plēcă undeva. Tot-ode-odată au pus pe unii din ei să pândescă pe la grajdurile vecinilor, ca, decă cumva ar eși din casă nebăgat de sēmă, să-l prindă totuși, când ar voi să se furișeze în vr'un grajd. Ca să-și dea semn, decă unul dintre ei ar zări pe vraciu, și-au luat cu ei nisce fluere de pândari. Feciorii stară multă vreme ascunși prin împrejurime, se mai săturaseră și credeau că în zadar le este așteptarea și ostenēla. Așa pe la mieđul nopții însă se auđi un fluierat mai domol, întocmai ca glasul ademenitor al unei găinuși. Cu toții alergară în partea, de unde se auđise signalul și de-odată se găsira cu toții la olaltă.

Feciorul, care dase signalul, începū

să povestescă, că a vedut pe Vielo, cu un sac subțioră, intrând în grajdul din vecini și astfel cu toții chibzuiră, ce este de făcut. Unul din ei era de părere, ca să se apropie încetinel de grajd, să între cu sgomot în el și apoi să fugă ca și dinaintea unei năluci. Pe când ceilalți, prefăcându-se speriați, vor căuta să se ascundă, unul dintre ei să sbiere în gura mare, că duhul necurat într'adevăr a intrat aici, în acest grajd. Planul acesta a fost primit de cătră toți și tinerii se apropiară de grajd cu totă băgarea de sēmă. Când erau pe aproape, năvăliră cu toții în grajd, cu atâta furie, în cât cădură unii peste alții. Când s'au vedut ei înlăuntru traseră ușa, o zăvoriră pe dinlăuntru și puseră străji, ca hoțul de vraci să nu se pótă furișă nici într'un chip.

După aceea începură vorba între ei: „Vedut'ați duhul rēu?” întrebă unul. — „Da, l'am vedut!” — Sbură prin vėzduh, — Avea o mătură în loc de cōdă. — Și douē măturici în loc de aripi. — În cătrău o fi sburat? — Spre miađă-đi. — Nu, eu l'am vedut strecurându-se încolo pe jos, tērându-se pe pământ. — Mi-se pare că el ia chipul altor ființe, se schimbă în fel și fel. — Avea un sac negru subțioră.

Da, da! Era plin cu urechi de vacă și de oie și cu pēr de cal. — Și cu cuiburi de vespi. — Și cu oșe de om. — Și cu argint viu într'o ploscă de sticlă. — Și în mână, în loc de bēț, avea un hârleț rupt cu care se sapă gropile morților. Hei, o gróza de arme! — Așa și trebuie. Năluca și duhul rēu are să facă cale lungă încă în noaptea acesta — trebuie să mērgă până la Lapland. — Și diminēțā să fie îndărpt la biserică. — Și să stea cu spatele întors cătră amvon. — Aoleu, mi-e frică grozav! — De cin' ți-e frică? — De duhul necurat? — De ce, de ce să-ți fie frică de el? — El a plecat de aici. — Ba nu, — eu — l'am vedut — Ei cum? Cum l'ai vedut... ce ai vedut? — L'am vedut de bună sēmă, l'am vedut, că a intrat aici în grajd! — Aici în grajd? — Da! — Ești tu sigur? — Da, sigur de tot. Taman înainte de a veni noi, am vedut pe duhul necurat, cu un sac la subțiora stângă l'am vedut că a intrat aici în grajd. — Atunci e bine. — De bună sēmă il vom găsi... vom găsi un duh necurat și ne vom uita la el în față, unul câte unul. Sē închidem și gurile de ferestră, ca nu cumva să se strecore pe acolo. — Sē aprindem o luminare și să căutăm cu de-amē-

Din vicariatul Marmăției.

Sighetul Maramureșului, 7 Ian. n. 1904.

Onorată Redacțiune! Biserica gr. cat. română din Sighet a avut sărbătorile cele mai frumoase a Născerei Domnului, căci în ziua întâia a sărbătorii a cântat prima dată în biserică corul mixt al credincioșilor parohienii.

Un quartet mai frumos rar se mai poate auzi. Cântările melodișoare ale lui Vorobchevici au stors lacrimi din ochii ascultătorilor.

În adevăr este de admirat zăbul cantor-învățătorului Petru Pop, care în restimp scurt de 2 luni a putut să producă rezultat atât de frumos.

Corul stă din 28 membrii. Bărbați, tineri și fete, cari n'au cunoscut nici când notele, le-au învățat cu atâta precizie, în cât merită totă lauda, dăr mai mare laudă și recunoștință merită conducătorul Petru Pop, care a dezvoltat o paciință admirabilă cu instruirea corului.

A avut biserica noastră mai întâiu corul iuriștilor, apoi al preparanților, ambele coruri foarte frumoase, însă pe la sărbătorile mai mari și unii și alții având vacanțe, biserica a rămas fără cor. Acest cor popular va fi acum statornic.

În vacanța viitoare voi face cu cantor-înv. Petru Pop un curs de a instrui pe învățătorii și pe cantorii din vicariat în note, pentru înființarea corurilor populare de patru voci.

Dorința mea fierbinte a fost să înființez întâiu în Sighet la reședința vicarială un cor popular, și har Domnului, am ajuns ceea ce am dorit.

Cu ocaziunea sărbătorilor Crăciunului biserica noastră a primit și un prețios dar, anume st. domnă Julia Sabo, soția credinciosului nostru Dr. Michail Kőkényesdy, a dăruit bisericii o învelitoare de altar făcută din catifea și înfrumusețată cu cruci și potire cusute cu fire de aur de însăși dăruitorea. Învelitoarea valorează 100 corone. Altarul e de doi metri în lungime și 1 m. 50 cm. în lățime, se poate închipi deci lucrul mult și scump la o învelitoare atât de mare.

Primescă donatoarea maritimă, mulțămăta cea mai adăncă.

Nu pot să nu amintesc cu această ocaziune darurile prețioase ale prea stimatelor doame Justina Pop, soția d-lui Dr. Ioan Mihalyi, care de ani de zile provode altarul bisericii noastre la toate sărbătorile mari câte cu șese lumini înfrumusețate cu flori prețioase. Bunul Dumnezeu se răsplătească cu mult bine familia d-lui Dr. Ioan Mihalyi, binefăcătorul bisericii noastre. Cu durere amintesc, că în 2 l. c. am îngropat pe Laurențiu, fiul cel mai mare al st. domn Dr. Ioan Mihalyi.

Avem și acea bucurie, că biserica română gr. cat. din Sighet s'au îngrădit în

front cu gratii de fer, cari au costat 1200 cor., din cari inteligența și credincioșii au plătit 600 corone. Lista donatorilor se va publica în istoria înființării parohiei române din Sighet, care nu peste mult va eși de sub tipar.

Înainte bisericii și a casei parohiale s'a făcut trotuar de asfalt, care se va plăti din venitele bisericii în restimp de 10 ani.

Sunt deja aprobate și statutele societății de înmormântare a credincioșilor aparținători acestei parohii, și voiți nisui a a înființa atari societăți în toate comunele din vicariat.

Scirî îmbucurătoare vă pot scrie și din vicariat. La primăvară se vor începe a se zidi biserici de piatră în Berbesci, Dragomiresci, la mănăstirea de la Moisein și la Săcel.

Pentru zidirea bisericii din Săcel s'a dobândit din fondul religionar un ajutor de zece mii corone. Sperăm, că prin zidirea bisericii, se va pune capăt tulburărilor și defecționărilor de acolo, și în Săcel va fi erăși o turmă și un păstor.

În parohia Ocna-Sugatag conferită întâiu lui Ludovic Pop, preotul din Satu-mare în 3 l. c., l'am introdus pe Vasiliu Nap, unul dintre preoții cei mai harnici între tineri, pe care credincioșii de acolo și din filia Hoteni l'au primit cu cea mai mare bucurie și îndestulare.

În 21 l. c. se va instala noul fișpan al Maramureșului baronul, Sigismund Perényi înrudit cu familiile Rednic și Szaplonczay.

Am sperat, că după baronul Rosner va urma d-l Petru Mihalyi, dăr așa se vede că scaunele de fișpan nu sunt făcute pentru Români.

Tit Bud,
vic. Marmăției.

Foi nouă românesci.

Cu ocaziunea sărbătorilor Crăciunului au apărut trei foi nouă române la noi și în Bucovina. Eată-le.

„**Învățătorul Român**“. Acesta este titlul foiei ce va apărea de la 1 Ianuarie st. v. în Șimleul-Silvaniei, sub direcțiunea și redacțiunea cunoscutului și distinsului pedagog român din Sălagiu, **Gavril Trifu**.

„Învățătorul Român“ s'a înființat cu scop de a servi din răspuneri interesele învățământului popular român, a-i ridica nivelul la cerințele timpului în care trăim și tot-odată a îmbunătăți starea materială și a ridica vața și poziția socială a învățătorului român.“

Așa glăsuiesc „Apelul“ din fruntea numărului de probă, apărut la Crăciun. „Învățătorul Român“, vră se fie „un organ de tot independent al învățătorilor noștri, care să fie nemijlocita expresiune a opiniunii publice învățătoresci și să

arate atât guvernului țării, cât și guvernelor bisericesci de ambele confesiuni, ce cugetă, ce simțesce, la ce aspiră și ce dorește învățătorul român și prin ce mijloace și pe ce căi află el, că s'ar pute înainta mai repede și mai sigur învățământul popular“.

Drept aceea „Învățătorul Român“ nu se va ocupa atât cu teorii pedagogice, ci mai mult cu **praxa pedagogică**, cu vederile, părerile, experiențele omenilor, cari dăruie lucră în brazdă. Pe lângă acesta va îmbrățișa cu căldură tot ce atrage pe învățătorul român, țină-se acesta de ori-care dintre cele două confesiuni...“, va urmări cu atențiune administrația învățământului popular, salutând măsurile bune și criticând în mod cuviincios cele greșite; va apăra interesele legitime și drepturile învățătorimei; va descoperi fără cruțare ori-ce abus... și va stărui pentru îmbunătățirea poziției materiale și sociale a învățătorului, care se stea în drăpță proporțiune ca prestațiunile sale“.

„Apelul“ semnat de d-l Gavril Trifu se termină cu următoarele rânduri:

„Ar fi trist lucru, decât învățătorimea română n'ar pricepe spiritul timpului și nu s'ar pune cu însuflețire pe lucru, spre a-și crea șie-și și învățământului popular român alta și mai bună sorte, ci ar lăsa și asta, ca multe altele întreprinderi de acest soi, să cadă din lipsa părtinirii.“

„Eu în tot cazul mi-am făcut datorița, punându-mi, după un serviciu greu de 35 de ani, încă odată înainte de a apune pentru tot-deuna puterile în serviciul învățământului popular român și al învățătorilor români.“

Dumnezeu să ne ajute!“

Numărul de probă al „Inv. Rom.“ a apărut pe 16 pag. 8° mare, tipar frumos, și conține un material bogat, instructiv și interesant.

„Înv. Român“ apare în I-ma a fiecării luni. Abonamentul pe un an costă 5 corone, pentru România 11 Lei. Redacțiua și Administrația: Șimleul-Silvaniei (Szilágy-Somlyó).

Salutăm cu bucurie aparițiunea „Învățătorului Român“, care și-a ales un scop și o chemare atât de sublimă, și îi dorim deplin succes în stăruințele sale, și viață lungă!

Tot în Șimleul-Silvaniei a apărut la Crăciun nr. I al noiei foi ilustrate „**Gazeta de Dumineca**“, ce se tipăresc în institutul tipografic de acolo.

Programul acestei foi semnat de un număr însemnat de fruntași din Sălagiu, în frunte cu vicarul Alimpiu Barboloviciu, dice, că „Gazeta de Dumineca“ are menirea de a grupa în jurul ei pe Români din ael colț de țară și că vră se fie un organ de publicitate social-economic, cu ajutorul căruia să pótă veni în atingere cu poporul și inteligența de la

sate. Acestă foie va servi interesele Românilor de pretutindeni, dăr mai ales ale celor din nordul Ungariei.

Vor colabora cei mai buni scriitori români din acele părți, și foia va apăre odată pe săptămână și în fie-care număr va aduce o ilustrațiune. Proprietar și editor: Ioan P. Lazar. Redactor responsabil: Ioan Pop Rețeganul. Prețul abonamentului pe un an este de 6 corone. (Adresa: Șimleu (Szilágy-Somlyó).

Aparițiunea foiei române ilustrate din Șimleu o salutăm cu totă căldura, căci ea constituie un progres național, mai ales pentru poporul nostru din Sălagiu, și dorim să prospereze și, cum se dice în programul ei, să fie adevărată școală pentru popor, adevărată carte a poporului!

Și frații noștri din Bucovina au căpătat ca dar de Crăciun o foie nouă:

„**Junimea Literară**“, revistă literară și științifică. Sub direcțiunea unui comitet de redacție. Editor și redactor responsabil **Iancu I. Nistor**. Eată ce se dice în articolul-program al revistei între altele:

„...Avântul uriaș ce l'au luat descendenții rasei latine la porțile Orientului ar trebui să umple inima fiecărui Român de entuziasm și de încredere într'un viitor strălucit. O mahnire adăncă însă ne cuprinde, vedând cum s'a încuibat mai ales la noi în Bucovina o indiferență regretabilă față de literatura română. Și, durere! mare e numărul acelor Români de la noi din țară, cari nu simțesc în pieptul lor îndemnul sufletesc, care să-l facă să iubescă și să prețuiescă ce e al lor, ca al lor.“

„Dorința noastră cea mai vie, de care suntem însufleții la edarea acestei reviste, este, ca să deșteptăm în publicul român gustul pentru lucrări literare românesce de valoare și ca să facem ca ideile intrupate în ele, să pătrundă în toate păturele sociale românesce...“

„Acestă revistă aspiră să devie centrul stabil în jurul căruia să se grupeze toți literații din țară, care ar voi să contribuie la realizarea măreței opere, care ne-am propus-o. Colonele ei vor fi deschise lucrărilor literare în vers și prosă, care prin conținut și formă vor fi potrivite să deștepte gustul publicului pentru literatura românescă și să-i ofere tot-odată o distracție plăcută în dulcea noastră limbă...“

„Pe lângă aceste urmăresce revista și scopul, de a oferi publicului informări esacte despre starea cea mai nouă a cercetărilor științifice mai ales din literatura și istoria română...“

Sumarul primului număr pentru Ianuarie 1904 (16 pag. cuart):

Cătră cetitori, Iancu I. Nistor. Ce s'aducă moș Crăciun (versuri), Nicu Dracinschi. Amintiri despre Eminescu, T. V. Stefanelli. Arde lumea (versuri), Suza. Făt-frumos în grădina sfintei Vineri, reflexiuni critice, V. Morariu. Dormi în pace (versuri), Rotică. Petrea, baladă pop., S. Fl. Marian. Jertfa dorului (versuri), Rotică. Moldova înainte de întemeierea prin-

nuntul“. Pe cândse sfirșia vorba între tinerii din lăuntru, se auzi de-odată un sunet, o mișcare într'un colț îndepărtat al grajdului. Ei aprinseră un chibrit, aprinseră apoi o luminare, ce o avéu cu ei și începură să scotocească și să caute prin toate unghetele.

Viclo se vîrise într'un colț și sta acolo ghemuit cu spatele cătră părete.

Când îl vedură strigă unul dintre ei: „Hei, hu, aicea este dușul necurat! — Are chipul lui Viclo — Eu nu vîd de cât un furcoi de grajd. — Aia nu-i Viclo deși ți-se pare că ar fi el. Dușurile necurate iau diferite chipuri, se arată în fel de fel de chipuri. — Are și aripă. — Și o cutie de alifii subțioară. — Ba nu, acolo are un sac murdar. — Cum scie el să sucăască mințile omenilor!“

Pe când tinerii dinlăuntru vorbeau astfel între ei și țineu luminarea cătră Viclo, el, sērmanul de el, sta neclintit și nu-și mișca nici măcar un fir de păr.

„Ei, ce să facem acum cu dușul necurat?“ întrebă unul dintre ei.

„Eu îl vîd și acum, ca cum ar fi un furcoi cu două corne, de aceea sunt de părere să-i rupem un corn și vom vedé noi diminéță, cine vine la biserică schiopătând și în chipul acesta vom puté sci

cine a fost dușul necurat. — Am auzit că unui duș necurat nu-i poți lua viața. Să cercăm decât este adevărat, séu nu! — Așa, asta să o facem noi!“ strigară cu toții într'un glas.

„Vai de mine, fraților, nu mă nenorociți. Eu nu sunt duș necurat, eu sunt Viclo!“ se văita bietul Viclo în amarul séu.

„Auziți, că vorbesce dușul! El pótă să și vorbescă! — Acum nu mai vîd nici un furcoi, vîd numai pe Viclo. — Și eu tot așa. — Nu fiți proști, nu vă lăsați să vă tragă pe sfōră. Dușul réu v'a fermecat ochii și a luat chipul lui Viclo, se arată numai în chipul lui. — Avem să-l cercetăm cu de-amăruntul!“ grăi unul și l'apucă și-l trase afară din unghetul, în care se vîrise.

Feciorașii noștri, aveau toți bătele cu ei. După-ce l'au scos din fundul unghetului, se puseră pe burta lui și l'îmblătiră cu ciomegele ca pe el. Bietul vraciū gemea și se svîrcolea sub grelele lovituri.

„Dușul necurat vră să ne fugă!“ dăseră unii și se puseră pe el și-l țineu strîns.

„Pentru numele lui Dumnezeu!... Nu mă omorîți!... Eu mor ca și ailați omeni!“

strigă Viclo, care acum credea că i-a sosit césul de pe urmă și că tinerii vrău să-l omóre, numai ca să vađa, decât mor și dușurile necurate.

Dușul réu are glasul ca a lui Viclo! grăiră ei și încetară cu bățile. De altmintelea și ei mai mult s'au prefăcut, de cât ca într'adevăr să fi dat cu totă puterea. — Este Viclo? — Într'adevăr d-ta ești Viclo? Spune drept!

Da, într'adevăr... eu sunt Viclo. Așa e. Ei, cum ai ajuns aici?

Eu... am vrut... se încurca Viclo în vorbă, dăr nu putu dice nimic, nimic deslușit.

„Tu ești Viclo“, dăse atunci unul dintre tinerii de față, „noi am știut lucrul acesta încă de la început, căci numai de ceea am stat noi totă noptea la pândă, ca să-ți putem da de urmă, să-ți vedem faptele tale fără de lege. Acum ai cădut în mâinile noastre. Destul ți-ai bătut joc de omeni, destul i-ai înșelat, dăr acum ți-s'a sfirșit toate. Avem să spunm lumii despre „meșteșugurile tale“ și avem să te facem de risul tuturor. E'r tu drept pedepsă poți să ne faci ori-ce réu, poți cu vrăjile tale să fermeci dușurile rele și nălucile toate din lume și să le trimiți pe

capul nostru, să trimiți toți șerprii, și să dai vitele noastre pradă urșilor, lupilor și tuturor dihăniilor, care-ți stau în stăpânire. Dăr pentru aceea tu n'ai să scapi cu una cu două din mâinile noastre. Aduceți aici o funie!“

S'a scos o funie și cu ea tinerii legară mâinile vraciului, astfel că rămăse un capăt lung al funiei, de care trăgeau ca să-și pórte prizonierul.

În chipul acesta eșiră cu toții din grajd. „D'apoi sacul vraciului?“ întrebă unul din cétă.

„Trebuie să-l luăm cu noi... cu orice preț!“

Căutară sacul, ce vruse Viclo să-l ascundă în unghiețul în care se băgase și peste care aruncase o mână două de paie, și în scurtă vreme îl găsiră și-l aduseră înaintea grajdului.

„Dați-mi sacul!“ se ruga Viclo.

„Nu suntem noi așa de nătărăi!“ răspunseră diavolii de tineri și începură să-l golăscă.

De-odată se vedură fel de fel lucruri grămădite: Erau urechi de vacă, carne uscată, păr de la vite, păr de cal, cuiburi de vespă și alte câte de toate, precum și o păreche de fōrfeci mari.

cipatului. Iancu I. Nistor. Dări de semnă, George Tofan.

Și ca exterior foia se prezentă bine. Tipar ceteț, hârtie fină.

„Junimea literară“ apare în 1-ma fie-cărei luni și costă pe un an 6 corone, pe 1/2 de an 3 cor. Un număr 60 bani. Pentru România pe un an 8 Lei, pe 1/2 de an 4 Lei. Redacția și Admin. Piața principală Nr. 3, Cernăuți.

Urăm noiei reviste literare-scientifice a fraților noștri bucovineni deplină izbândă în stăruințele sale nobile de a deștepta interesul și de a propaga iubirea pentru dulcea noastră limbă și literatura ei. *Ad multos annos!*

SCIRILE DILEI.

— 30 Decembrie v.

Cetitorilor, colaboratorilor, corespondenților și tuturor amicilor folei noastre și ai causei române, an nou fericit!

O deputațiune în cauza sinodului de la Sf. Nicolae. Ni-se comunică următoarele: Din partea majorității sinodale de la biserica Sf. Nicolae din Brașov (Schei) s'a trimis o deputațiune de fruntași la Sibiu, ca să intervină pe lângă I. P. S. Sa părintele metropolit și pe lângă membrii consistoriului arhidieceșan, pentru trimiterea unui comisar consistorial, care să conducă sinodul de la numita biserică în mod imparțial. Membrii numitei comisii, d-nii *Dr. Vasile Saftu*, paroch, *Virgil Onițiu*, directorul școlilor medii, *D. Lupan*, *V. Munteanu-Dulicu*, *S. Teodor*, *N. Furnică*, *T. Christian*, *N. Stinghe*, *I. Bădițoiu*, *N. Furnică*, *G. Lupșan*, *G. Birt* și *G. F. Spudercă*, plecând Duminecă cu trenul de la 2 ore p. m., s'au prezentat luni în 29 l. c. la I. P. S. Sa Metropolitul și la diferiții membri ai senatului bisericesc, unde, după-ce au prezentat o reprezentațiune subscrisă de un număr însemnat de fruntași din parohie, au arătat situațiunea bisericeii, cauzele turburărilor ivite la sinodul parohial din 14 l. c., și pentru delaturarea tuturor neînțelegerilor și susținerea bunei ordine în sinod, au cerut denuțirea unui comisar consistorial. După cum suntem informați, deputațiunea brașovenă a fost bine primită de autoritățile bisericești din Sibiu, din partea cărora i-s'a promis trimiterea comisarului cerut.

Vacanța capitlului bobian din Blăși. „Unirea“ scrie, că „vacanța din capitlul bobian pricinuită prin numirea de episcop a Ilustr. Sale *Dr. Vasile Hossu*, a încetat cu ziua de anul nou. În ziua aceea foia oficiasă a publicat autograful Majestății Sale de dtto 12 Dec., prin care se aprobă promoția graduală a canonicului cancelar *Dr. Victor Semigelski* de canonic scolastic și a canonicului teolog *Dr. Isidor Marcu* de canonic cancelar. Tot în

acea și membrii capitlului bobian, adunați în ședință sub președința Escelenței Sale metropolitului, au ales de canonic teolog pe directorul cancelariei metropolitane pe onoratul *Ștefan Pop*, protonotar consistorial și protopop onorar. Bărbat în vârstă cea mai frumoasă, care de 21 ani muncesce pe cariera destul de grea a administrației bisericești, noul canonic, suntem siguri, va lucra și pe mai departe cu același zel în interesul sfintei noastre biserici și se va nisui din răspuțeri să pășescă pe urmele distinșilor săi antecesorii; are pentru acesta și cunoștințele de lipsă și voie.

† **Andrei Balteș.** La 10 Ianuarie n. a încetat din viață în spitalul civil din Sibiu *Andrei Balteș*, culegător de litere și fost redactor responsabil al „Tribunei“. Răposatul Balteș, nume cunoscut tuturor Românilor, în calitate de responsabil pentru redacția „Tribunei“ a fost de repute orî condamnat nu numai la închisoare de stat, ci și la temniță ordinară. Timpul ce l'a petrecut în închisori face anî mulți, și eram obișnuiți a-l sci „vechinic martir“. Pedepsă din urmă și-a făcut-o anul acesta în închisoarea ordinară din Clușă, de unde a eșit numai înainte cu câte-va luni. — Dumneșeu se-l odihnescă în pace!

Din partea familiei s'a dat următorul anunț funebrel: *Andrei Balteș*, culegător de litere, fost redactor al „Tribunei“, împlinindu-și cu vîrf și îndesat datorința față de neam, după multe și grele suferințe și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului Duminecă în 10 Ianuarie n. 1904 la ora 1 din noapte în vîrstă de 44 ani. Rămășițele pămîntesci ale iubitelui răposat se vor ridica de la casa mortuară a spitalului civil din loc, Marți în 12 Ianuarie a. c. la orele 2 d. a. și se vor îngropa spre vecinică odihnă în cimiteriul gr. or. din suburbiul de jos (Pórta Turnului). La această tristă solemnitate invită neconsolații.

Sibiu, 10 Ianuarie 1904. *Maria n. Luca*, ca mamă, *George și Dumitru*, ca frați, *Maria, Ana și Safta*, ca surori, *Ödön Coșa*, *Nicolau Roșca*, ca cumnați.

Fundațiune nouă. Preotul *Simeon Peleanu*, din Jucul-nobil, distr. Coșecna, a depus la Consistoriul din Blăși suma de cor. 600 din interesele căreia după mórtea sa se se celebreze liturghii de cătră preoții din Juc pentru repausul sufletului său și a părinților săi. Crescînd fundațiunea, se se ajute din interese bisericești din Jucul-nobil și eventual se se creieze stipendii pentru studenți.

Congresul băncilor populare în România. Din inițiativa d-lui ministru *Haret*, director general al creditului agricol, băncile populare din România sunt convocate în zilele de 11 și 12 Ianuarie 1904 la un mare congres, care se va întruni la

Focșani. Tóte băncile populare sunt invitate a-și trimite unul său mai mulți delegați. Scopul acestui congres e de a dezbate câte-va chestiuni privitoare la mișcarea băncilor populare și la folósele ce pot trage dintr'ensele, pentru dezvoltarea economică a sátenilor, cum și pentru a permite tuturor să espue părerile lor, și să se formeze astfel între toți conducătorii de bănci comunitate de vederi cât mai deplină. Lucrările congresului vor fi împărțite: în ședințe plenare și în ședințe de secțiuni.

În ședințele plenare se vor ține, de cătră persoane alese de consiliul de administrație al casei centrale a băncilor populare, 4 conferințe: 1) O conferință asupra situațiunii juridice a băncilor populare, studiind legea acestor bănci, și arătând diferitele cerințe ale ei și modul de a se conforma ei. 2) O conferință asupra administrațiunii băncilor populare, dându-se explicațiunii asupra actelor de împrumut. 3) Două conferințe asupra diferitelor forme de asociațiuni sátenesci, ce se pot desvolta cu ajutorul băncilor populare. De pildă societatea pentru strîngerea și vinderea în comun a produselor..., pentru facerea în comun de pepiniere, pentru replantarea viței, pentru cumpărarea în comun de vite și mașine agricole. Aceste 4 conferințe nu vor fi urmate de nici o discuțiune.

În ședințele pe secțiuni fie-care persoană este invitată a prezenta părerile ei asupra tuturor chestiunilor și ele vor fi discutate cu de-amănuntul, spre a fi pe urmă supuse întregului congres în ședința de închidere.

Ródele agitațiunilor socialiste. Din Arad se anunță, că în comuna *Talpaș*, cercul Chișineului, comună locuită de Români, a izbucnit dílele acestea o răsărire socialistă. De când locuitorii comunei au ajuns să fie stápaniți de agitatorii socialiști, se uitau cu ochi réi la dispozițiunile autorităților administrative, mai ales pe notarul *Ioan Seleșan* nu-l aveau la inimă și voiau cu orî-ce preț să-l siléscă a se retrage din post. În 9 Ianuarie o mare mulțime a dat năvală asupra casei comunale și între sbierete teribile au bombardat cu pietri ferestrele tuturor caselor din apropiere. Apoi 20 din cei răsăritiți au pórtruns în casa comună, în odaia de lucru a notarului, care se afla tocmai la masa de scris. — „Ce vreți?“ îi întrebă notarul. — „Pe tine, domnule!“ Și fără a face multă vorbă, au luat pe notarul și pe scriitorul de braț și i-au scos afară, apoi au închis ușile, au pus două paze în curte și între amenințări, au silit pe notarul *Seleșan* și scriitorul său *Illes* să jóre, că nu vor mai călca pragul primăriei. S'a făcut arătare la fisolgăbiréul cercului, care s'a dus cu 10 gendarmi la fața locului. Răsăritiții însă nu s'au liniștit, așa că s'a ivit necesitatea de a-se recuira două compánii de soldați. — Așa prezentă lucrul foile maghiare.

Prințul Ludovic Bonaparte în Paris. Se telegraféază din Paris, că prințul

Ludovic Bonaparte a sosit alaltăieri acolo, ca să fie față la înmormântarea prințesei *Matilda Bonaparte*. La gară prințul a fost întâmpinat de câte-va persoane imperialiste. S'au luat măsuri în stil mare pentru menținerea ordinii.

Demonstrație antimaghiară. Din *Agram* (Croatia) se vestesce, că o mare demonstrație antimaghiară a fost acolo alaltăieri. Motivul l'a dat un discurs al deputatului maghiar *Ugron*, care a vorbit de réu pe Croați. Intre strigări de: „Jos Ungaria! Trăescă Croații!“, demonstrații au spart și câte-va ferestri de la palatul poștei.

Rescumpărarea felicitărilor de anul nou. Sub acest titlu au intrat la masa studenților români din Brașov de la domnul *Nicolae P. Dima* din Brașov 10 cor. Primescă generosul donator cea mai căldurosă mulțămită. — Direcțiunea școlilor medii gr. or. române.

— Pentru „Casa națională“ a contribuit tot ca rescumpărare a felicitărilor de anul nou, d-l *G. Dima* suma de 4 cor. ér d-l *Nic Barseanu* inv. 3 cor.

Bal mascat. Reuniunea femeilor-romano-catolice din loc, aranjéază în 1-a Februarie n. a. c. în sala cea mare a *Redutei un „bal mascat costum și de flori“*. Damele sunt rugate să apară cât mai mult în costume. Maska nu e absolut necesară. Prețurile sunt: 3 corone de persoană și 5 corone pe balcon. Bilete se pot procura înainte pe baza invitării la d-nii *Frații Simay* și *Király Lajos*, precum și séra la cassă. Inceputul la 8 1/2 ore séra. Cei cari doresc a lua parte, și încă nu au primit invitări, sunt rugați a se adresa la comitetul arangiator.

L'a omorît rumul. Scump și-a plătit „virtuositatea“ industriașul *Kiss Pall* din Oradea-mare. El s'a rămășit pa 2 corone, că va bea 25 pahare de rum. Când însă beu al 18-lea pahar, cădú la pămînt și muri.

Gerul și séménaturile. După scirile sosite în ultimele zile, séménaturile din regiunile pe unde n'a cădú zăpadă, au început a suferi din cauza gerului. Zăpada cădută în câte-va comitate, n'a fost suficientă pentru acoperirea lor.

Din Chișineu se anunță, că condamnații în procesul esceselor antisemite, deținuți în penitenciarul de acolo, s'au resculat. În urma intervenției companiei de gardă, revolta a putut fi potolită.

Isgonirea regicidilor sêrbî. Regele *Petru*, în contra părerii miniștrilor, a concediat pe actualii săi adjutanți *Bozanovic*, *Giurici*, *Kostic*, *Ristic* și *Antic*. În locul lor a numit ca adjutanți pe colonelii *Jovanovic* și *Barjaktarevic*, ér ca ofițeri de ordononță pe căpitani *Acimo-*

„Ce aveți de gând să faceți cu mine?“ întrebă *Viclo*.

„Avem să te purtăm din curte în curte și te arêtam lumii. Și tuturor avem să le istorisim, cum te-am găsit și cum îți făceai meștesugurile.“

»Nu, așa ceva să nu faceți!« se résti *Viclo*.

»D'apoi cine ne póte opri pe noi?« răspuseră tinerii. »Și n'avem să uităm să arătăm lumii și lucrurile ástea, ce le-am găsit în sac. Așa avem să facem, și-apoi om vedea noi ce ne mai rămâne de făcut.«

După-ce băgară în sac lucrurile, îl luă în spate unul din cétă și plecară mai departe. Pe *Viclo* îl duceau de funie și se îndreptară cu toții cătră curtea cea mai de aproape. Ajunși în curte, sculară pe gazde și le povestiră tótă întâmplarea acesta ciudată. *Viclo*, vai de el, trebuia să stea față, căci era legat ca un condamnat și trebuia să sufere batjocura, ce o puneau toți ai casei pe capul lui.

L'au purtat în chipul acesta pe la trei curți, l'au arătat gazdelor și în tot locul a fost luat în rîs și batjocorit. Mergînd mai departe, cu gând să trecă la altă curte, dară peste gheața unei gârle stătătoare.

Viclo nu mai voia să mîrgă și se trânti jos pe zăpadă. Se gândia bietul, și gróză îl apuca, că se va face în curînd díu și nu voia nici-decum să fie vîdúț mai de-aprope de lume și să fie luat în bătaie de joc. Deși l'îmboldiră cu bătele, totuși nu se ridică de jos, ci se ruga din câte, ca să-i dea drumu.

»Nu crede că ai să scapi cu una cu două din mâinile noastre«, fú răspunsul tinerilor și fiind-că nu era chip să-l urnescă din loc, îl luară pe sus și cercară să-l ducă mai departe. *Vraciul* însă era greu, da din picioare și se svêrcolea, astfel, că a trebuit să-l lase éráși jos.

Ajunseră aproape de gaura din ghéta tăiată, lângă o curte.

»Fiind-că ne face atâtea neajunsuri, haid să-l trântim în gaură«, grăi în cele din urmă conducătorul.

»Ásta e lucrul cel mai cu minte«, răspuseră tovarășii lui. »Să-l aruncăm în apă.«

»Nu mă omorîți!« se vâicára *Viclo*.

»Bătăile tale cu picioarele nu-ți ajută nimic, ai făcut atâtea rele pe lume, încât o astfel de pedepsă, nu este prea mare pentru tine. Apucați-l băieți!« díse condu-

cătorul, și le făcu semn tovarășilor săi. Il apucară cu toții și — hildibic, *vraciul* era în apă. Il țineau însă de cefă și-l scóseră îndată și-l lăsară éráși d'asupra gheței.

»Mai ai poftă de sburat?« îl întrebă cu toții. — Lăsați-mi viața! se tânguia *vraciul*. — Noi n'avem nici o milă, nici o îndurare! răspuseră tinerii. — Să-l mai cufundăm odată în apă. — Și el își face tóte bazaconiile lui de trei-orî, una după alta. — Așa e! — De trei-orî se-l băgăm în apă. — Și a treia órá se-l lăsam să mîrgă. — Unde? — Pe sub gheață. — Ajutor! Ajutor! se vâita *Viclo*. — Tac! se nu mai díci nici cărc, căci altfel te vîrim sub gheață. Acolo, sub gheață se-ți faci meștesugul tîu și se sborî. Il apucară din nou, îl cufundară de două-orî în gaura gheței și apoi îl scóseră éráși d'asupra.

»De-ore-ce nu voesce să mîrgă, îl vom pune să sbóre«, grăi unul din cei de față. »Cine aduce un par dela gard?« Curînd alergă unul dintre tineri și se întorse repede cu parul. — »Să-l deslegăm și să-i băgăm parul prin mánecile hainei, ca să aibă aripî. Are și lipsă de aripî, decă vrea să mîrgă la Lapland și să se întórcă îndêrét, căci mijeste de dí, și duchurile ne-

curate, nu se simt bine în faptul dílei«. Așa au díș, așa au și făcut. Tinerii înfășurară funia, vîrîră parul prin mánecile hainei pe la spate și-i legară strîns mánile de par, pe la încheeturî.

»Ese un duch admirabil, are să fie încântător duchul necurat«, strigară tinerii cu haz. — »Un drac cu gust, numa cornele îi lipsesc. — Scóteți fórfecile din sac! — »Ce să facem cu ele? — Să-i punem corne. — Se póte așa ceva? — Băgăm fórfecile prin căciula și cornele sunt gata. — Fórte bine! Ásta are să iasă de minune.«

Luară căciula lui *Viclo* din cap, făcură două găuri în ea, strîmbară mánerele fórfecilor după forma capului, scóseră tăișurile fórfecilor prin găurile căciulei — și étă cornele.

»Ce să facem cu sacul de farmece? — Să-l aruncăm prin gaura gheței! — Să-l umplem cu bolovanî și așa să-l aruncăm. — Să nu-i dăm ore de mánecare, ca să póte merge pe picioare până acasă? — Ce să-i dăm? — Ei apoi, să-i dăm din merindea lui, din sac. — Și-apoi să-l lăsam singur. — Nu-i bine, căci are să strige după ajutor și astfel nu l'ar vedea, decă puținî, nu l'ar vedea tot satul. — Ar trebui să-i

vici, Velomirovici și Miletioci. Toți aceștia sunt cunoscuți prin simpatiile lor pentru ofiterii din garnisona Niș, cari au pus la cale contra-pronunciamentul militar.

Un tiner român, doctor în științele juridice, caută aplicare într-o cancelarie advocațională. A se adresa la administrațiunea „Gazetei“.

Pentru incendiarii din Balomir.

Cătră suma de 90 cor. 58 bani, ce s'a încasat pentru ajutorarea nenorociților incendiarii din Balomir, mai adaugem ađi următoarele contribuiri generoase trimise de d-nii:

L. Bistrițianu, farmacist Bêrlad, 20 lei (19 cor. 04 b.); Dr. A. Mihaiu, Ploesci, 19 cor. 04 b.; Rubin Palița, avocat Alba Iulia, 4 cor. Andrei Bârseanu, profesor Brașov, 4 cor.; Teodor Lăzărescu și Samuilă Tonța din Siria 4 cor.; Nicolau Cionca, supravigil silv. în pens. 1 cor. Sumă: 51 cor. 08 b.

Suma totală: 141 cor. 66 b.

Primescă generoșii contribuenți, în numele celor fără adăpost, fără pâne și fără îmbrăcăminte, cele mai sincere mulțumiri.

ULTIME SCIRI.

Viena, 13 Ianuarie. În delegațiunea austriacă, la desbaterea asupra bugetului armatei, ministrul de război a făcut o lungă espunere și a declarat, că limba unitară de comandă și de serviciu nu este numai oportună, ci de *absolută necesitate*. Ministrul președinte a vorbit despre limba de regiment și despre dislocarea oficerilor, și a ăis, că principiul permutării ofiterilor după domiciliul lor original și dislocarea regimentelor după teritoriile în cari se recrutează nu pöte fi aprobat nici-odată de conducerea armatei.

Budapesta, 12 Ianuarie. Ministrul președinte Tisza s'a declarat invoit, de a se debate în ședința de mâne proiectul de lege despre adausul de plată la salariile funcționarilor de stat.

Londra, 12 Ianuarie. Sciri din Estremul Orient prezintă situația din nou agravată. Japonia nu e de loc mulțumită cu răspunsul Rusiei și e gata a începe ostilitățile.

NOU ABONAMENT LA „GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1904

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei nôstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 corône, pe șese luni 12 corône, pe trei luni 6 corône, pe o lună 2 corône.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonamente numai la numărul poporal de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 4 corône, pe șese luni 2 corône

Pentru România și străinătate: Pe un an 8 franci, pe șese luni 4 franci.

Abonarea se pöte face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Omorul din Stupini.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Brașov, 30 Dec. v.

Înainte cu-o lună s'a săvârșit în apropierea Brașovului, la Stupini, o crimă bestială de omor și de jaf, ea și care de mult nu s'a mai pomenit prin părțile nôstre. — Două slugi *necredincioase* și haine ale unui Român stupinar, cari îl slugeau la lucrarea câmpului și în economie, primind din venitul acesteia simbria lor după tocmelă, i-au jurat peirea, cu gândul de a pune mâna pe averea lui. Planul acesta diavolesc l'au tăinuit multă vreme, până-ce într'o ăi din Decembrie 1903 l'au executat într'un mod fôrte crud, ce dovedește o completă sălbătăcire a sentimentului lor.

Eată cum s'a descoperit această crimă săvârșită înainte cu-o lună, care a produs mare senzație și indignare în orașul nostru:

Omorul s'a întemplat între 4—11 Decembrie st. n. 1903. ăiua nu s'a putut constata cu siguranță. Eată cum fu descoperită crima:

Tomșoiu mergea regulat cam odată pe săptămână la vărul său, d-l Ilie Savu, companion al firmei „Eremias Nepotii“, unde îi sosiau toate scrisorile. Câte-va săptămâni înainte de mörtea sa crâncenă, Tomșoiu a vizitat pe d-l Savu, plângên-

du-se, că nu se simte bine; inghițea într'una și avea convulsii la stomac. Peste vre-o 5 ăile veni din nou la d-sa, tot bolnav, ér Savu i-a recomandat să se ducă la medic. De atunci nu s'a mai arătat vre-o 12 ăile la vărul său. Acesta deveni neliniștit și a însărcinat pe drumarul Gohn să-i aducă veste despre aflarea lui Tomșoiu.

Gohn, care era continuu pe drumul acela, a spus lui Savu, că de-odată n'a mai văăut pe Tomșoiu și că pe servitorul lui Martin Göbl l'a văăut umblând cu bani și într'o cărciumă, fiind cam bătut, ar fi ăis, venind vorba despre Tomșoiu: „Până acuma mi-a poruncit destul, dér acuma nu-mi mai poruncește!“

În urma acestă d-l Ilie Savu s'a dus la stupina lui Tomșoiu. Întrebând de apröpe pe Martin Göbl, că unde e Tomșoiu, i-a spus, că cu 14 ăile înainte l'a dus cu căruța din curte la gară cu două cufere (geamantane). Descosându-l d-l Savu mai de apröpe, că ce hârtii i-a lăsat pe mână pe cât timp va lipsi, i-a arătat un contract datat din 4 Dec. 1903, scris de mână de femeie, dér neiscălit de nimeni. În acest contract se ăice, că Tomșoiu i-a dat în arendă lui Göbl pe 3 ani de ăile moșia sa, fără însă a se face amintire de suma arendei. Punctele cele-lalte din contract erau tot numai în favorul lui Martin Göbl.

Savu, luându i acest contract din mână, a doua ăi s'a informat în scris la rudele din România, decât Tomșoiu e pe acolo, mai informându-se și în Predeal, decât în ăiua de plecare pretinsă, a trecut p'acolo Tomșoiu. Dér negășind urma acestuia nicăiri, d-l Savu a denunțat cazul d-lui comisar de poliție Reinisch. La cererea d-lui Savu comisarul a arestat pe Martin Göbl în ăiua primă de Crăciunul nostru la 4 ore p. m., trimițând un polițist după el.

La poliție a fost ca martor și sus amintitul drumar Gohn, care e consăten cu Martin Göbl. Pe Gohn d-l comisar Reinisch l'a trimis să spună soției lui Göbl să n'astepte pe bărbatu-său, căci acesta s'a dus să caute pe Tomșoiu. După ce a primit această veste, soția lui Göbl a plecat imediat cu copii cu tot la Brașov, unde și-a căutat bărbatul. Ea a tras la o rudă a ei în Brașovechiu, Strada lungă.

În dimineța următoare Göbeloica s'a dus la prăvălie la Savu, ca să întrebe, decât scie ceva de bărbatu-său. D-l Savu i-a spus, că nu scie unde e bărbatu-său și a întreat'o cui i-a încredințat casa lui Tomșoiu din Stupini? — „Am închis toate ușile și am plecat cu copiii la Brașov“, răspunse femeia. „Îndărēt nu mă mai duc, până nu va veni bărbatu-meu, că mi-e frică“. Savu i-a ăis apoi să mērgă la Stupină, că se

va duce și dēnsul, să vadă ce-i acolo. La örele 8 dim. a și plecat Savu însoțit de comisarul Reinisch.

Ajungēnd la fața locului au găsit ușile deschise, o ferăstră spartă și picături de sânge pe lângă ferăstră. Zăbovind ca vre-o ăcece minute, zărira pe soția lui Martin Göbl, care venea singură. Îndată fū luată la întrebări de comisarul: de ce a lăsat casa pustie peste nöpte? ș. a. Ea a declarat, că a închis ușile și avea cheile la ea.

Atunci comisarul Reinisch a luat'o din nou la întrebări și în cele din urmă i-a ăis: „Bărbatu-tău mi-a mărturisit, că a omorit pe Tomșoiu, dér când era să-l aresteze polițaiul, l'a scăpat din mână. Cine a mai fost cu el la săvârșirea omorului?“ Femeia înspăimântată ăise: „Eu nu-s de vină, d-le polițaiu, căci i-am spus mereu să se lase de gândul acesta“. — „Sciu că nu ești de vină“, răspunse comisarul, „dér spune-mi cine a mai fost cu el, când l'a omorit pe Tomșoiu?“

Nevasta lui Göbl, a mărturisit, că complicele bărbatului ei a fost Iohann Stolz, de nascere tot din Codlea, dér locuitor în Brașov, care fusese servitor la Tomșoiu. Tot nevasta lui Göbl a spus că cadavrul e îngropat pe hotarul Codlei.

Ea a istorisit totodată, că pe Tomșoiu l'au omorit bărbatu-său cu Stolz. Ei l'au împins în odaia sa și i-au aruncat pe la spate un gîlț de funie grósă după gât Trântindu-l apoi la pământ, l'au tîrît pe nenorocitul Tomșoiu până la șură, cam 16 metri depărtare, unde l'au mai lovit c'o bătă în cap.

Acēsta s'a întemplat pe la örele 7 sēra. După ce Tomșoiu și-a dat sufletul, ucigașii au intrat în casă, au scotorocit toate hainele, au desfăcut lada unde își ținea banii și și-au împărțit toate cele aflate, cam în părți egale.

După despoiare și jaf au încercat cadavrul pe căruța proprie a ucisului, punēndu-i un sac în cap și cu restul ăe funie înfășurându-l după gât. L'au lăsat în curte până dimineța la 4 öre și apoi l'au transportat pe livadea Codlii, unde l'au îngropat în pământ, cam o jumătate de metru afund la marginea canalului celui mare.

O comisiune polițială-medicală compusă din căpitanul orașului Mihaiu Farkas, comisarul Reinisch și medicii tribunalului Dr. Keeskemēti și Dr. Kiss, s'a dus Sămbătă d. a. pe hotarul Codlei. Cadavrul s'a găsit la locul indicat de ucigași, cu sacul în cap, cu funia de gât. Din hainele lui lipsiau numai cismele, pe cari le luase Göbl. Exhumarea s'a întemplat fiind de față amēndoi ucigașii. Medicii au constatat, că Tomșoiu a murit în urma sugrumării. După cercetare cadavrul lui Tomșoiu a fost predat rudelor sale.

legăm gura... să i-o infundăm cu bazaco-niile, ce le-a adunat în sac.

Luară câte ceva din sac și-i astupară lui Viclo gura bine de tot, îi puseră un căluș în gură și legară capetele călușului cu sföră și o dete după ceafă. Umplură apoi sacul cu bolovan și-l prăvăliră în gaura gheței, după cum ăisese mai înainte unul dintre ei.

Pe Viclo însă îl lăsară slobod și-i ăiceau în batjocură: »Acum plēcă, du-te cum îți place, du-te pe picioré ori sböră. Tu ai și picioré și aripă!.

Viclo mergea, cam împletecindu-se, dér grăbit cătră casa sa, căci frigul după scaldă îl cam întēja.

»Fii sănētos! Spune și acas' sănētate!« strigară tinerii în urma lui. — »Spune sănētate tuturoră, pe cari îi vei întēlni în cale. — Spune sănētate și poporului, care merge la biserică, decât cumva nu vei ajunge până atunci la casa ta. — Ean' uități-vē ce frumos îi șade! — Așa aripă admirabile. — Și-apoi cörnele!«

Așa rideau tinerii de Viclo, care mergea strună cătră casă.

Lăsăm pe tinerii în pace și urmărim pe Viclo în drumul său trist, să vedem cum se termină lucrul, pentru ca astfel să avem un chip complet al acestei hazlii întemplări.

Sērmanul vraciū într'adevăr avea o înfăățare ciudată. Tapēn și cu capul dat spre ceafă, cu un par lung vîrît prin mănecile sumanului; căciula pe dos și tășurile fôrfecilor scöse prin căciulă, întocmai ca nisce cörne în frunte; în gură un căluș cu capetele în lături; buicile umflate ca nisce bășici — așa era acum vestitul vraciū și ud pân' la piele, mergea pleoștit spre locuința lui. Din întemplare nu era rece afar' din cale, căci de sigur altmîntrelea ar fi înghețat pân' la os. Era totuși friguleț în faptul ăilei..., sumanul ud îi înghețase. A avut însă și puțin noroc bietul Viclo, că ömenii încă nu se sculareră, așa, că până acasă la el n'a întēlnit pe nimenea.

Viclo avea un frate mut și cam hăbăuc. Era însă fôrte puternic. Ajuns acasă Viclo nu putu intra pe pörtă, decât întorcēndu-se cu latul. Frate-său, mutu, se sculase tocmai cu ceva mai înainte, se îmbrăcase și se uita pe ferăstră. Când a văăut el pe Viclo pe lângă gardul vecinului, s'a

speriat grósnic și credea că-i dracu în persoană. Îndată puse mâna pe un rud dela ciubare și bălbăind și urlând eși afară, în curte și tăbări asupra necunoscutului, o o ciuhă ce băga florî în ösele lui.

Viclo căuta să se ferescă și să scape de mutu de frate-său, dér acesta alerga furios după el. Era curios de văăut — unul, sārind ca un cocor, îngrijat de vieța lui, ca un duch ce sböră, dér ale cărui aripă, acum în răsăritul sörelui, își perduseră puterea de a se înălța, de a sbura, celălalt, cu rudul dela ciubare în mână, gata să lovescă, se învërtea împrejurul uritei dihăni. În acest joc curios și neplăcut urlau amēndoi: unul, pentru-că era mut și nu putea vorbi, ér celălalt pentru a se arăta cine este, vrēnd să fie cunoscut și să-și scape vieța. Mutul era furios. Cine scie cum s'ar fi isprăvit comedia asta, decât — din norocire — prin urletul amēndurora nu s'ar fi sculat și ceilalți din curte. Cunoscură îndată posna și primejdia, trecură la mijloc și cu multă greutate scăpară pe bietul vraciū din ghiarele furiosului hăbăuc.

Vestea acestei întemplări se răspândi repede a doua-ăi în tot satul și era mare haz în sat și lumea ridea de sta să se

prăpădescă; în scurtă vreme întemplarea acēsta s'a audit în totă împrejurimea, în întreg districtul.

Viclo n'a pățit alt-ceva, decât că s'a ales cu o mică rēcělă după baia, ce a trebuit să o facă. Dér... pentru aceea se rușina grozav de plimbarea nenorocită, așa s'a rușinat de tare, încât mulți ani de a rēndul, n'a mai îndrăsnit să se arăte între ömeni, și s'a lăsat cu totul de farmece și de doftorii, și lumea nu se mai temeă așa de mult de meșteșugurile vraciului.

Nu-i vorbă, tinerii ăștia au purces cam aspru, au fost cam Tătari cu sērmanul vraciū, cu toate acestea nu au putut scöte de tot credința deșartă înrădăcinată din vremuri vechi în popor. A fost trēba tineretului mai luminat să stîrpescă credințele deșerte, și nu era cu puțință să se facă acest lucru, numai și numai cu învățături, cu sfaturi și cu mijlöce blānde. Îndată-ce a fost dat de gol vraciul nostru, a luat și credințele deșerte alte forme, nu mai ține lumea la ele, chiar de tot, ca mai înainte și incetul cu incetul, credințele deșerte s'au dat uitării, prin pilde și învățături, — prin mijlöce mai blānde decât acelea, ce le-au aplicat feciorii din sat vraciului Viclo.

Ucigașii au mărturisit totul. Göbl a mai mărturisit, că cu 8 zile înainte de săvârșirea crimei a vrut să-l otrăvească pe Tomoșoiu, dar n'a reușit. Acesta era pe timpul, când Tomoșoiu se plângea cătră vărul său Savu, că are convulsii la stomac.

Ucigașii declară, că au ars vre-o 50 de polițe și toate hârtiile, ce le-au aflat la Tomoșoiu. Bani, dic, au găsit 70 de corone, pe cari i-au împărțit între sine. Scopul lor era, ca devenind Tomoșoiu, care n'avea familie, uitat, ei să se pună în stăpânirea Stupinei sale. Din economie: bucate, găini, porci, ucigașii până la descoperirea omorului, și-au împărțit cât le-a venit la socotă, Stoltz ducându-și partea lui la locuința din Brașov.

Luni înainte de amădi cei doi criminali au fost duși în închisoarea procuraturii de la tribunalul de aici.

Reuniunea învățătorilor gr. cat. din archidieceasă.

De lângă Mureș, Dec. 1903.

Un coleg învățător de lângă Clușii ne „provocă” în Nr. de Duminecă 51 al „Gazetei”, ca se scriem cât de des despre reuniunea noastră, spre a-o face cunoscută publicului cetitor și spre a-l câștiga pe acesta în favorul reuniunii noastre.

Cu permisiunea d-vostre, domnule Redactor, care binevoiu a arăta atâta interes față de reuniunea noastră, voi scrie un ciclu de articole, spre a face cunoscut publicului cetitor statutele de organizare și mersul reuniunii, fiind-oa „Foia scolastică”, organul reuniunii, o cetesc în deosebi numai învățătorii, dar nici aceia toți, pe când prin „Gazeta Transilvaniei” reuniunea noastră devine cunoscută înaintea unui mai mare public cetitor.

Membrii reuniunii. Reuniunea constă din membri ordinari, fondatori, ajutători și onorari. a) *Membri ordinari* sunt toți învățătorii și învățătoarele, ordinari și suplenți de la școlile elementare, superioare și asilele de pe teritoriul archidiecesei gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, profesorii de la institutul pedagogic gr. cat. din Blăși: Preoții ca directori școlari încă pot fi membri ordinari; b) *Membri fondatori* sunt aceia, cari plătesc în casa reuniunii odată pentru tot-deuna 40 corone; c) *Membri ajutători* sunt aceia indiviți, cari plătesc în casa reuniunii câte 2 corone la an. Atât membrii fondatori, cât și membrii ajutători pot fi numai oivi de ai statului ungar; d) *Membri onorari* alege adunarea generală, la propunerea comitetului central, dintre acei cetățeni ai statului ungar, cari s'au distins pe terenul educației și instrucțiunii populare, ori și-au câștigat deosebite merite pentru reuniune.

Datorințele și drepturile membrilor. Fie-care membru ordinar este obligat a plăti cu ocaziunea adunării despărțimintelor, câte 4 corone la an. De la membrii ordinari, cari nu și-ar plăti taxa până la finea anului, acesta se va încasa de către casarul reuniunii prin mandat postal, eventual pe cale administrativă. Fie-care membru ordinar este obligat a-și notifica locuința și posta ultimă presidentului din despărțământul căruia aparține, precum și eventualele schimbări, sau strămutări.

Fie-care membru ordinar e obligat a observa statutele reuniunii; a lua parte la adunările despărțământului său și a se acomoda hotărârilor aduse. Absențele trebuie motivate.

Membrii ordinari pot repăși din reuniune numai în cazul, când trec în altă diecesă, sau încetă de a fi învățător, ceea ce au să notifice președintelui reuniunii, sau verbal sau în scris, cu ocaziunea adunării generale. Eșirea se socotesce de la ziua notificării, er taxa e dator să o plătească pe anul acela.

Fie-care membru are drept a lua parte în discuțiunile adunării, a face propuneri și a vota. Propunerile, ce ar fi să se facă în adunarea generală, sunt a se anunța comitetului central cu 15 zile mai înainte. Membrii fondatori și onorari se bucură de aceleași drepturi, nu pot fi însă

aleși ca oficiali, nici nu pot fi împărțiiți din ajutoarele reuniunii, er membrii ajutători au numai vot consultativ.

Fie-care membru ordinar pôte lua parte la tesele puse la concurs din partea adunării generale. Tesele se publică în adunarea generală. Fie-care membru pôte ține în despărțământul său prelegeri practice de model și disertațiuni despre o temă, ce și-o alege liber; er decât doresce să useze de dreptul acesta și în adunarea generală, atunci trebuie să-și trimită elaburatorul comitetului central cu 15 zile mai înainte de adunarea generală, și decât acesta l'afia corăspundător, îl admite. Chestiunile politice n'au loc.

Din aceste vedem, cum-că toți învățătorii și învățătoarele și conducătoarele de asil de pe teritoriul archidiecesei sunt membrii ordinari. Ce înțeles are, deci, circulara bioului central Nr. 85/1903, în care toți președinții despărțământelor sunt invitați a așterne consemnarea alfabetică a tuturor membrilor din despărțământele lor? când biroul central puté afla consemnarea acesta mai exactă la inspectorul de școle archidieceșan, sau diu cancelaria consistențială, de unde aceea s'a publicat și în călindarul „Unirei”? Decă odată după statute toți suntem datorii de a ne înscrie ca membri, căți suntem aplicați pe teritoriul archidiecesei, nu se pôte privi numai acela de membru, care plătesce taxa, toți căți suntem aplicați, așa-dără și restanțierii, sunt membrii ordinari ai reuniunii. Cumcă astădi mai sunt restanțieri, pe lângă indolența acestora mai pörtă vina și conducătorii reuniunii. După statute taxele restante se încasază pe calea administrativă, decă atât președinții tractelor, cât și biroul central are să poredă cu cea mai mare rigore față cu toți membrii restanțieri, căci este o anomalie ne mai auțtă, ca și restanțierii cu timpul să fie împărțiiți din ajutoarele reuniunii, când fondul ei l'au întemeiat și augmentat membrii cei cari plătesc taxele regulat.

Dela întemeierea reuniunii încóce am urmărit cu mare atențiune numele celor prezenți la adunările generale și n'am observat vre-o conducătoare de asil. Decă cetesc vre'un strein rapórtel despre membrii, publicate în adunările generale, ne crede așa de séraci, cât în totă archidieceșă n'am avé nici un asil de copii, deși lucrul stă altminterea. Scim cu toții, cumcă repausatul metropolit Dr. Ioan Vancea a ridicat din ale sale proprii în Blăși un asil frumos; ore acela să n'aibă conducătoare? și ore în totă archidieceșă să nu fie și în altă localitate vre-un asil? Pe ce basă sunt școle conducătoare acestora din cadrul statutelelor? Mă mir, că colegii, cari participă la adunările generale nu interpelază pe președintele reuniunii în chestiunea acesta. De altfel eu cred, că din centru se vor întreprinde cele necesare în interesul reuniunii, și fără interpelări.

După rapórtel comitetului central publicate în „Foia scolastică”, reuniunea are 29 membrii fondatori și 63 membrii ajutători. Numerul acestora se pôte augmenta mai cu efect, decât atât în centru, cât și în despărțăminte la adunările generale comitetele instituite din localitate pentru primirea óșpeților ar invita, pe lângă autorități, pe toți inteligenții și popor din loc și împrejurime, cari venind la adunările generale și vedënd acolo serioșitatea debaterilor, se vor îndemna de sine a se înscrie cei cu stare mai bună de membrii fondatori, er ceilalți de membrii ajutători, și așa în deosebi numărul celor din urmă ar cresce în căți-va ani în mod considerabil.

Murășanul.

A 15-a adunare generală a „Reuniunii agricole” din Sibiu.

Decă Reuniunea noastră agricolă și-ar ține adunările sale generale după cum se țin de obicei asemenea adunări ale altor așediminte, anume după un program cât se pôte de sec, în cadrele căruia nu încap decât prezentarea raportului despre activitatea din anul trecut și socotelile anuale, apoi darea absoluturului și cel mult punc-

tul de program „Propunerii eventuale”, rămas cam de regulă fără obiect, ar fi suficient să înregistrăm, că adunarea s'a ținut la locul și ora obișnuită și după convocătorul publicat.

În cei 15 ani de existență și de rodnică activitatea, Reuniunea agricolă voinde să fie la toate ocaziunile cât se pôte de folositoare obștei, a introdus obiceiul, ca pe lângă datele cunoscute și acum reasumate, să ia în programul adunării puncte nouă, din a căror dezbateri se reulte pentru comuna, în care adunarea se ține și pentru óșpeții participanți, lucruri și așediminte nouă și folositoare.

Adunarea din est an Reuniunea și-a ținut-o Duminecă la 27 Decembrie a. c. în comuna Săcel (lângă Săliște). Din această cauză fruntașii din Săcel făcútu au tot posibilul, ca pentru oinștea dată comunei lor, cu cinste și recunoștință să răspundă.

Comitetul central al Reuniunii la această adunare reprezentat a fost prin președintele D. Comșa, secretarul Vic. Tordășianu din Sibiu și prin membrul diu comitet, d-l Ioan Popescu, proprietar în Sibiel. La sosirea trenului de cătră Sibiu, reprezentanții Reuniunii au fost întâmpinați de fruntașii comunei, în numele căruia notarul Valeriu Pop ține o frumoșă vorbire de bineventare, căruia îi răspunde președintele D. Comșa. Dela gară ne-am dus apoi cu toții la sfânta biserică, tixită de credincioșii comunei și de fruntași sosiți din comunele învecinate. La finea serviciului divin perochul A. Flucș vestese obștea, că comuna Săcel are astădi rara fericire de a primi în sinul său pe cărmaciul unui aședimint anume întemeiat pentru economi, armaci, cari nu cruță timp, ni-i osterelă, când vorba este de a sări în ajutorul plugarului nostru destul de înapoiat în multe privințe. De în heiere sfuștia sa rógă pe credincioși să nu întârzie a lua parte la adunarea, ce se va ține la orele 11 a. m. în marea sală a școlei.

Intruși în școlă bărbați, femei și copiii de școlă, președintele Comșa trece în revistă lucrările mai de căpetenie săvârșite de Reuniune în timpul de 15 ani, de când un mănunchiu de bărbați cu durere cătră neam, ființă au dat acestui aședimint folositor, care chiamare are să lucreze pentru bunăstarea și înflorirea țaranului nostru agricultor. Mulțumesc pentru buna primire și, punënd în vedere, că pe lângă obiecte și ținătoare de adunarea generală propriu dășă astădi se va mai vorbi și despre lucruri de interes economic general, întee cari și despre însemnătatea însoțirilor de credit sătesc după sistemul „Raiffeisen”, — de lară adunarea deschisă.

Secretarul Reuniunii, d-l Vic. Tordășianu, făcënd un reasumat diu raportul general, tipărit și distribuit între cei prezenți, arată, că comitetul Reuniunii în anul 1902 s'a prezentat în 3 comune (Porcești, Mag și Nucet) la întruniri agricole, dint e cari în comuna Porcești s'a pus temeiul unui pomet pentru toți proprietarii de acolo; în Mag și Nucet s'a înființat câte o însoțire de credit sistem Raiffeisen. Cea din Nucet s'a activat în a. c., er cea din Mag încă nu și-a înaintat actele spre înregistrarea firmei. În comuna Mohu comitetul a plantat în grădinile membrilor de-acolo câte-un altoi măr pădul, dăruit de Reuniune; în comuna Pianul-roman, comitetul a ținut cursul de altoi pom și în fine în comuna Săliște s'a tractat pe larg chestia întemeierii școlei practice de economie de-acolo.

În 1902 comitetul a dăruit membrului Reuniunii, d-lui Nicolae Iosif, învățător în Aciliu, o vițea rassa „Pinzgau”, er membrului Ioan Stănuț din Ilimbav, i-a dăruit vițea pusă la di-șișia comitetului de Petru Sopa din Fofeldea, drept prima prășilă a vițelei. ce i s'a dăruit în 1900. Tot în 1902 membrilor Ioan și Moise Beu din Apoldul-român, li-s'a dăruit 2 oi de rassa „Frislandeză”. Cu galițe au fost dăruit membrului Ioan Tipeiu, protopresb. emer. în Sebeșul-săs. Mai făcënd mențiune despre activitatea însoțirilor de credit sătesc și de tovărășiile agricole, întemeiate cu concursul comitetului, insistă asupra marelui eveniment: *espoșiția industrială*, arangiată

în 1902 cu concursul „Reuniunii sodalilor din Sibiu” espoșiție, ce va ridica industria de casă (lucru de mână femeiesc) la rangul industriei profesionale. Prin răspândirea în lumea cultă a albumurilor de cusături și țesături litografiate în colorii, cunoscută se va face deșteptăciunea, dibăcia și gustul cu adevărat artistic al femeii noastre. Prin introducerea răsboielor mecanice și mai pe sus de toate prin întemeierea unei școle industriale de țesătorie, pentru economul nostru deschide-se-va un nou și bogat isvor de câștig etc.

(Va urma.)

Din Orăștie.

— 28 Decembrie 1903.

(Concertul teologilor sibiieni.)

A doua zi de Crăciun s'era la 8 ore precis, sala cea mare de la hotel „Transilvania” era plină de public ales, din loc și din împrejurime, ba și din depărtări, er galeriile erau ticsite de popor, jun și june.

Când se deschide ușița spre bină, și rënd pe rënd apar unul după altul cei nouăsprezece tineri studenți teologi de la seminarul din Sibiu, se face o tăcere adăncă, și la signalul dirigentului lor încep primul punct din program „O, ce veste minunată”, cântându-o frumos, cu tact și cu simțământ, așa că publicul rămâne încântat și-i răsplătesce cu meritate aplause, er ei rënd pe rënd esecută în intervaluri potrivite, tot cu mai mare în-sufletire, toate celelalte puncte ale programului.

Prezentarea acesta într'un grup, în-sufflă în cei iubitori de neam o adevărată mândrie națională, er în străin respect și stimă.

Nu sunt specialist în arta musicală și în cântare și nu le pot face nici o critică, dar nici nu-i de lipsă, pentru-că ei n'au venit la Orăștie, ca să fie criticați, ei au venit să ne facă celor de aici o petrecere frumoșă, ca și care n'a mai fost de multă ani la Orăștie, și scopul și l'au ajuns. Publicul a rămas pe deplin mulțumit cu rezultatul concertului și cu esecutarea promptă a tuturor punctelor din program. Mie mai mult mi-a plăcut „Balada” și „Marșul cântăreților, care la urmă au fost repetat. Soliștii, d-l Mureșanu cu flautul, și d-l Curea cu violina, acompaniați de d-na Dr. Erdelyi, au esecutat perfect de bine piesele alese, așa că am putut cunoșce la ambii tineri pricepere și talent. D-na Dr. Erdelyi a fost surprinsă cu un buchet de flori naturale în semn de stimă, er tinerii au avut parte de multe aplause primite împreună cu d-na Dr. Erdelyi. Peste tot concertul a reușit peste așteptare de bine.

Încât despre petrecerea cu joc, urmată îndată după concert, n'am ce să dic, decât că a fost foarte animată și a durat până la 4 ore dimineța.

Succesul moral a fost cu mult mai mare și mai prețios, decât cel material, la care de altcum tinerii noștri nici-odată n'au rivnit și pentru care n'au venit. Toțiș casa a avut 600 corone. Semn vedit, că teologii au fost bine primiți aici. De închiere le dic, să trăească dimpreună cu profesorii lor conducători, și să se repetească câte un astfel de concert în tot anul. Priveg.

Reprezentării, concerte și petreceri.

Corul bisericii române gr. or. din Brașovul vechiu invită la producțiunea musicală teatrală împreună cu dans, ce se va ține Marți în 6 Ianuarie v. (19 Ian. n.) 1904 (ziua de Boboteză) în sala hotelului „Orient” (nr. 1) din localitate. Dirigent de coruri: d-nul Nicolae Oancea jun., învăț. Începutul la 7^{1/2} ore s'era. *Prețul de intrare*: de persoană 1 cor., pentru studenți 80 fil. Venitul curat este destinat în faforul fondului corului de la biserică Sfintei Adormiri din Brașovul-vechiu. Contribuirii peste taxa fixată se primesc cu mulțămintă și se vor cuita pe cale publică. Pentru cumpărarea biletelor înainte d'itorii să se adreseze la d-nii Eremias și s'era la casa.

Program: 1. Musică. 2. „S'era i mare” colindă de I. Vidu. 3. „Ana Dómna”, dedicată Măriei Sale dómnei Elisabeta, de V. Alexandri, declamată de d-șora Maria Russu. 4. „Eu mă duc codru rómâne”, cor. de dame de T. Popovici. 5. „Sergentul”, de V. Alexandri declamată de d-l C. Cârstea. 6. „S'ebra” de I. Vidu, cor mixt. 7. „Țiganul la Mănăstire”, de T. Speranța, declam. de d-l I. Tampa. „Paraclisierul” sau „Florin și Florica”, ope-

retă întrun act de V. Alexandri. Persoanele: Florin, tiner țeran, d-l Ioan Aldea. Florica tineră țerancă, d-șora Mina Balea. Colivescu, paraclisier, d-l C. Voicu. După producțiune urmază dans, începându-se cu „Oalușerul și Bătuta“.

— **Reuniunea română de cântări și musică din Bistra** invită la producțiunea musicală teatrală împreună cu cântări și joc, ce se va ține în ziua de anul nou (Joi în 1/14 Ianuarie 1904.) în ospătaria fraților Csiky. Inceputul la 8 ore sêra. Prețul de intrare: de persoană loc. I 1 cor. loc II 60 fil. Venitul este al „Reuniunii române de cântări și musică“ din Bistra.

Program: „Călărețul“ cor. bărbătesc, de I. Mureșanu. „Arvine și Pepelea“ vodevil într'un act de V. Alexandri. „Crai nou“ operetă într'un act de V. Alexandri. „La fântâna din Rêzor“ cor bărb. cu solo de Nicodim Ganea. „Numai una“ poezie de G. Coșbuc, declamată de * * „Haide-ți frați“ cor. bărb. de I. Vidu.

Junimea română din Biertan invită la producțiunea corală teatrală împreună cu dans, ce se va aranja în 7/20 Ianuarie 1904 (a doua zi de Boboteză) în hotel „la Stea“. Venitul curat e destinat în favoarea „Bibliotecii populare“ din loc. Intrarea de persoană 1 cor. de familie până la 3 persoane 2 cor., Inceputul la 7 ore sêra.

Program: 1. „Fântâna cu trei izvôre“ cor. 2. „Balada“, de G. Coșbuc decl. 3. „Drumul de fier“ comedie de V. Alexandri. 4. „Caii țiganului“ de Speranță, decl. 5. „Prinde frate“ cor., predate de tinerimea din loc. In pauză se va juca „Ho manul“.

Trocuța.

Ă fost odată un moș bătrân, care nici nu audia, nici nu vedea bine. Măinile și picioarele îi tremurau ca frunza, de aceea ședend la muncă, de multe-ori vârsa din lingură și minja pânzătura. Fiul său și nora sa se scârbiau de acesta. De la un timp ei nu-l mai lăsară cu dênșii la masă, ci îi deteră de mâncare pe vatră într'un bîduț de pămênt. Dér neputinciosul moș sparse și acest blidut, scâpându-l din mână. Noru-sa îl înfruntă pentru acesta și îi cumpêră un blidut de lemn, ca să nu-l mai spargă. Bêtrânul la tôte acea tea tăcea și ofta.

Intr'o zi, nepotelul cel mic al moșului, un copil cam de vr'o cincî ani, scobia cu o daltă într'nn trunchi de lemn. „Copile, ce faci tu acolo?“ îl întrebă tată-său. „Hei, tată“, rêsponse copilul, „vrêu să fac o trocuța, din care să mănâncî tu și mama, când voi fi eu mare și voi veți fi bêtrâni ca moșul“.

Atunci părinții copilului se uită lung unul la altul și începură să plângă. Le părea rău de purtarea lor față de bêtrânul. Și din ziua aceea puseră êrăși la masă pe moșul și nu se mai scirbeau de el când vârsa pe pânzătură.

*
Sê fim mulțumitori și recunoscători părinților.

Palatul de la Knosos în Creta.

Profesorul Karl Tittel a publicat o descriere pe larg a descoperirilor arheologice făcute în Creta, de când se află sub prințul George al Greciei.

La o zi de călătorie la sud de Melos se vede portul Candia. Acest golf împreună cu portul Canea, aședat ceva mai la apus dă, la nevoie, adăpost cel puțin vașelor mici împotriva furtunelor atât de temute, în aceste meleaguri, de pe vremea chiar a apostolului Pavel. Dér mai adesea peste pămêut și mare se întinde un cer albastru deschis, a cărui colóre e de două ori mai frumoasă, reflectată de fermecătorul golf. Aprôpe orbit misel privirea pe țêrmul, care se arcă încet-încet, purtând orașul aședat în acnitate, până la linia dealurilor, dincolo de care se înalță muntele Ida, spre sud-vest. Deși un șiroco arđetor ne arată, că Creta se afla pe aceeași latitudine ca Tunisul și Algeria, totuși vârful Idei, acoperit cu neauă chiar în Maiu, prin

albul lui curat sporesce bogăția culorilor, peisajul sudic.

Mai departe arată, că vasele mici pot pêtrunde, printr'o strîmtóre, într'un port mai mic, apêrat de ori-ce furtună prin nisce iezături mari. Un leu al sfântului Marcu lângă zidurile portului amintese stăpânirea Venetiei pe aceste locuri. După o călătorie de un cês călare, se ajunge la locul unde se fac săpăturile, sub priveghierea lui Evans.

Palatul de la Knosos e clădit în formă de terasă pe o colină, lângă un riu neînsemnat. Intinderea lui e mult mai mare de cât a altor clădiri de același fel. De pildă e de patru ori mai întins de cât Torynsul. Rêmășițele unei scări cu trepte dovedese, că era cel puțin încă un cat, peste cel ce ni-a rêmas. În fundul curții s'a păstrat o clădire cu două caturî, legate între ele prin scări, cari puțin înțarite prin stâlpi, pot fi și acuma întrebuințate, după trei mii de ani de când au fost părăsite.

Zidurile sunt din pêtră neregulată unită prin tencușă de lut. Êr temeliele, pragurile etc. sunt din bucăți mari de pêtră tăiată. Zidurile sunt spoite cu var și înbrăcate cu stuc, êr parte cu plăci tăiate în formă de pătrate sêu dreptunghiuri de alabastru, după moda babiloniană. Grinđile sunt de nevoie pentru soliditatea zidurilor de lut din Mesopotamia; êr placele de alabastru, apêră de umeđlă. Acestă modă însă n'are nici un înțeles în Creta, unde piêtra e așa din belșug; dér se pôte explica, admitînd că arhitecții veniți din Mesopotamia și-au păstrat și aici obiceiurile din patrie. Și pe jos se întrebuințeză lespeđi de alabastru sêu măcar o pătură de stuc. În unele camere sunt lespeđi așa de bine tăiate și potrivite în cât se lipesc perfect fără greșuri. În curtea de la apus e un drum de lespeđi, ca să se cruțe stucul cu care e pavat. Asemenea pavări s'au găsit în Egipt la palatul din El-Amarna. Urme de felurite clădiri și arhitecturi, dovedese că palatul a fost reparat și înoit în felurite epoce, după felurite mode.

În aripa apusênă se află magazii în bună stare, despărțite de camerele de ocuit printr'un coridor lung de șese-șeci metri. Magazinele sunt lungi și înguste și în ele se pôte intra numai din coridor. În aceste magazine se află nenumărate vase de lut cenușiu. Nu se pôte însă cunoșce ce se păstra în ele, vin, oleiș ori lucruri de preț. În mijlocul fie-cărei magazine se află în podea o gaură regulată, acoperită cu lespeđi și cu stuc. Sub unele din aceste găuri s'au mai aflat încă una sub cea din tâu. Tôte aceste gropi s'au găsit góle, fără urme că au fost cândva sparte și prădate. Spre rêsărit de la curtea centrală s'a aflat un têsco de făcut unt de lemn de la care un canal de țevi de lut ducea untdelemnul de-a dreptul în alte magazine.

În altă parte e o sală mare de așteptare, cu bănci de pêtră pe lângă pârți și din acesta se intră în sala tronului, care e ceva mai mică. La pârțile ei cel drept se află un tron de pêtră și pe lângă pârți scaune mai simple. Intr'o parte se mâr-ginea sala cu trei colonne de lemn de cedru, cari se deosebesc de columnele grecesci prin aceea, că în loc de a se subția spre vêrf, ele se îngrosă, și în loc de capiteluri au nisce umflături. Proportiile armonioșe ale tronului, roșul și albastrul pârților și columnelor și mai strălucitóre din pricina luminii vii ce pêtrunde în sală, face o impresie mărêță. Pe pârți se cunosc urme de picturi și se pare că petrite scumpe se întrebuințaseră cu dârnicie pentru împodobitul acestor picturi. În privința artistică multe lucrări ale acelei îndepărtate epoci, căreia îi đicem micenică, se pot socoti ca ne întrecute nu numai de arta grecescă, dér nici de a renascerei. Astfel sunt scenele în cari iau parte animale, în privința cărora se deosebesc arta babiloniană. Că e legătură între arta micenică și cea babiloniană, nu mai încapem în doială. Toți pârții erau împodobiți cu fresce. Se vêd șiruri întregi de figuri în mârime naturală.

Intr'un loc a rêmas bine păstrată partea de sus a trupului unui tiner cu pêr negru și la față de colóre închisă. În mână are un vas de marmură zugrăvit albastru. Pe un taur, care alêrgă în galop, stă un bărbat și anume pe mână. De córnela taurului se atêrnă o femeie și îndêrătul taurului altă femeie se pregătesce se sară. La Tyrins s'au aflat asemenea zugrăveli și, după Tittel, reprezintă esecutiile unei trupe de acrobați. Amênduș tablourile sunt încadrate cu vârgi galbene și albastre, în tocmă în gustul babilonian. Sunt și o mulțime de miniaturi fôrte artistice și cu dibăcie lucrate. În sala de lângă a tronului se află pe pârți peisaje cu scene din pădure și de pe câmp. În unele locuri se vêd pe pârți lucrări în relief, colorate după natură. Asemenea lucrări plastice s'au aflat în Orchomenos. Tittel ne spune, că muschii și vinele acestor reliefuri sunt fôrte bine studiate și reprezentate, după natură. Admirabil e un cap de căne din marmură galbena, pe care Tittel îl crede de-opotrivă în valóre cu vestitul căne Molos de la galeria Uffizi de la Florența. Rêmășița de materie roșietică în găurile ochilor arată, că ochii se făceau ca și în sculptura grecă din materii colorate. Tittel descrie cu admirație mosaicul de pe capacul unei lădițe; „din sticlă albastră, din cristal de munte și din fildes, a tăiat artistul plăci mici, cercuri și fâși înguste, bucățelele le-a prins și a făcut din ele ceva minunat. Mosaicul se compune din figuri geometrice, medalioane și rosete și e înconjurat cu flori galbene și albastre, semănătoare a margarite. Asemenea mosaicuri din cărămizi sticlose, se află la Babilonien“.

S'au găsit și mii de tăblițe de lut, scrise cu nisce semne, ce nu s'au putut încă descifra. Din picturile de pe ziduri vedem viața poporului civilizat din acele vremuri depărtate, eleganța și chiar rafineria și luxul, ce se obișnuia. Femeile jucău rol mare în viața publică și le vedem luând parte la serbări și procesiuni.

Când era epoca miceniană în flóre? Era mai nouă de cât domnia lui Khyan, unul din regiî Hicsoși ai Egiptului, căci un disc de alabastru cu numele acestuia s'a aflat în pêtura de sus a culturai miceniane, decî e după veacul al XVIII-lea sêu al XVII-lea înainte de Hr. Pe mormintele egiptene, de pe vremea lui Tutumes al III-lea, se află figuri în totul ca a purtătorilor de vase de marmură, de cari am vorbit. Decî pe la 1470 în. de Chr. era perioada de înflorire a picturii și locuitorii de acoloa plăteau bir Egiptului. În inscripțiile egiptene îi pomensec sub numele de mai marii țerei Kesti și ai insulelor, ce sunt în marea. Cultura miceniană i-a întins de la cóstele Asiei și era de bună sêmă în legătură cu Babilonia; căci între alte dovedi, s'a aflat și un cilindru de pecetluit babilonian, în Creta, în acestă pătură.. (După „National Zeitung“). („Gaz. Săt.“.

„Romana“

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. *Descriș și explicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o întroducere („în loc de prefață“), de **Tunaru din Dumbrău, Popa.** — Tipografia Aurel Muresianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca redesteptării noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colônă român. În iêrna anului 1901, cu ocașiunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocașiunea acestă și jubileul de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de pârchi, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au esecutat acest dans în tocmă după regulele și prescrierile originale, cum s'a esecutat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei explică „Romana“ în strînsă legătură cu musica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furișat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulele originale ale „Romanei“, ca ori și unde în ținuturile și țêrile locuite de Români acest dans de colônă român să pôtă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adaus la finea broșurei și textul frumoșei și atrăgêtoarei musice a „Romanei“, esplicând printru note tôte mișcările dansului după tactele musicei. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindenî între noi, a fost tot-dêura o dorință viună a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, esact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în quart mare, hârție fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (musica „Romanei“ cu explicări) și costa numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

„CREDITUL“ institut de credit și de economii, Zêrnești.

Conspectul operațiunilor în luna lui Nov. și Dec. 1903.

INTRATE:

Capital de acțiuni solvit. cor.	29,659-72
Depunerî spre fructificare „	13,016-67
Cambii rêscompêrate . . . „	20,869-34
Interese și provisiuni . . . „	4,236-98
Diverse „	24--
cor.	67,806-71

ESITE:

Depunerî spre fructificare cor.	680--
Cambii escomptate „	59,369-68
Interese și provisiuni „	75-83
Spese de fondare „	1980-50
Mobilier „	193-76
Diverse „	400--
Numêrar cu 31 Dec. 1903 „	5,106-94
cor.	67,806-71

Dr. Iancu Meșianu, Nicolae Pônă, director esecutiv contabil.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop

BIROUL AVOCAȚILOR

W. A. Macedonsky

și Nicolae Andrei Popovici

doctori în Drept

Nr. 9 Strada Doamnei Nr. 9.

Bucuresti.

óre de consult 9—11 a. m. 5—7 p. m.

Consultațiile se pot da în limba franceză, germană, ungară și rusă, corespondențele asemenea. Biurul se însărcinêză și cu încasări, informațiunii comerciale și execuțări de sentințe.

Lista de Vinuri din Pivnița Eszterházy

- 1) Vinuri albe, Ménes-magyaráder de masă, și vinuri sortate litru pr. 40. 50. 60, 70 cr.
- 2) Vin negru, Méneser. litru pr. 40, 50, 70 cr.
- 3) Ausbruch, litru 1 fl.
- 4) Sauvignon, litru 1 fl.
- 5) Muskat ottonel, litru 1 fl. 20.

Sauvignon și Muskat ottonel sunt podôba pivniței mele și aparțin în general flôrei vinurilor, în buteliî ajustate fôrte frumos se potrivesc cu decesebire pentru Cadouri de Crăciun și anul nou.

WILHELM KOPONY.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. *Descriată și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“), de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca renașterii noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colônă român. În ierua anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acosta și jubileu de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechi, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adică au executat acest dans în tocmă după regulile și prescrierile originale, cum s'a executat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei explică „Romana“ în strînsă legătură cu muzica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furisat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulile originale ale „Romanei“, ca ori și unde în ținuturile și țările locuite de Români acest dans de colônă român să pôtă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adaus la finea broșurei și textul frumoșei și străgătorei muzice a „Romanei“, explicând printru note tôte mișcările dansului după tactele muzice. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindenți între noi, a fost tot-deuna o dorință viună a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, esact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costa numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărți aici înșirăte este a se mai adaugu pe lângă portal postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăție.)

Cărți de rugăciuni și predici.

Carte de rugăciuni, cereri și laude intru onôrea. Preacuratei Feciore Maria pentru folosul și mângăierea sufletelor. Prețul legat 40 bani (+ 5 b. porto).

Cuvântări bisericesci scrise de Ioan Papiu Tom. III Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericesci de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericesci acomodate pentru ori-ce timp; și pentru tôte sêrbătorile de peste an. Pe lângă predici, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sêrbători. Fia-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto)

Predici pe tôte Duminecile și sêrbătorile de peste an, de Em Elefterescu, cunoscut atât de bine în cerou. rile românesci din numărôsele sale scrieri. Are 250 pag. Prețul cor. 3 (+ 20 b. porto.)

Predici pentru Duminecile de peste an, compuse după catehismul lui Decharbe, de V. Christ. Conține predici dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvântări bisericesci pre sêrbătorile de peste an scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

Cuvântări funebrale și iertăciuni din autori renumiți, prelucrate de Titu Budu. Tom. II preț. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

„*Cartea Durerii*“ de Emil Bougand, tradusă din originalul frances de Iacob Nicolescu,, editura lui Dr. E. Dăianu. Timișoara 1895. O cărtică de mângăiere sufletescă, care costă legată 3 corone (plus 10 bani porto).

„*Cuvântări bisericesci de Masillon*“ traduse din originalul frances de Ioan Genț protopop gr.-cat. român al dieceșei de Oradea-n-are. — Deja la 1898 a apărut în Oradea mare cartea cu titlu de mai sus care cuprinde 17 predici de ale vestitului

orator ecleziastic frances. Pr-dicile sunt împărțite de traducător după anul bisericesc *résarbiten*, și fie-o-re este pusă la acea Duminecă sêu sêrbătoare, cu a cărei evangheie se potrivește predica. Un volum elegant de preste 400 pagini în 8° cu portretul lui Masillon. — Traducerea se distinge printr'un limbajiu ales. — Prețul 5 corone (6 Lei 50) plus 30 bani porto.

Cărți pentru comercianți și funcționari de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea împartidă simplă, de I. C. Panțu. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I—VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„*Curs complet de corespondența comercială*“ de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerț cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupône etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de I. C. Panțu. Acosta broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă.* Prețul broș. 2 corone (+ 10 bani porto).

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Ianuarie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.85
Renta de corone ung. 4%	99.25
Impr. câil. fer. ung. în aur 3 1/2%	91.10
Impr. câil. fer. ung. în argint 4%	98.35
Oblig. câil. fer. ung. de ost I. emis.	93.—
Bonuri rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	206.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	163.—
Renta de hârtie austr.	100.60
Renta de argint austr.	100.60
Renta de aur austr.	120.50
Rente de corone austr. 4%	100.65
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	93.10
Losuri din 1860.	55.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară.	16.10
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	772.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	679.75
Napoleondori	19.05
Mărci imperiale germane	117.15
London vista.	239.70
Paris vista.	95.20
Note italiene	95.30

AVISO,

**pentru beutori de vin!
Pivnița Eszterházy**

a fost preluată de curând de către mine în exploatare personală spre a corespunde cerințelor celor mai înalte.

O încercare va convinge pe ori și cine despre bunătatea și curățenia vinurilor cumpărate de mine personal, din podgoriile cele mai reputeate, precum și despre manipularea cea mai îngrijită a acelorora.

Wilh. Kopony.

Socotelă curată!

Cel mai cu efect săpun med. este **Săpunul Carbol-Păcură și Pucioasă**

a lui BERGMANN. (Marca: 2 minerii), dela BERGMANN & Co., Drezda & Tetschen a/E. escelent și probat contra tuturor necurătenilor plelei, cosemă, ca: parașii, roșeli, p strul, pete roșii etc. **bucata 50 bani.** Se capătă la: Tautsch & Tartler și la farmacia V Roth, în Brașov. 27—30.(930).

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul 10 fil. se vinde la Eremias Nepoții.

Un culegător-tipograf

bun, apt în accidente și compres, care posedă limba română și maghiară perfect, capătă momentan condițiune sigură, și durabilă în

Tipografia C. Csallner, în Blistrița.

ANUNCIURI (insertiuni și recl.)

sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. In cazul publicării unui anunțiu mai mult de odată se face scădământ, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi istr. „Gazetei Transilvaniei“

Lista de Vinuri din Pivnița Eszterházy

- 1) Vinuri albe, Ménes-magyaráder de masă, și vinuri sortate litru pr. 40. 50. 60, 70 cr.
- 2) Vin negru, Méneser. litru pr. 40, 50, 70 cr.
- 3) Ausbruch, litru 1 fl.
- 4) Sauvignon, litru 1 fl.
- 5) Muskat ottonel, litru 1 fl. 20.

Sauvignon și Muskat ottonel sunt podoba pivniței mele și aparțin în general flôrei vinurilor, în buteliu ajustate foarte frumos se potriveșc cu deosebire pentru Cadouri de Crăciun și anul nou.

WILHELM KOPONY.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, dacă fiecare cutiă este provédută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrișerea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioșe la stomach și pânteco, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bête femeșci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2.— Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, dacă fiecare sticlă este provédută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de gôdnă și reumatism și a altor urmări de rēcôlă. Prețul unei sticlé originale plumbate, Corô 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a pielii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Corône 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provédută cu marca de apărare A. Moll

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

și furnisor al curții imperiale Viena, Tschlauben 9 Comande din provinciă se efectuează gînic prin rambursă postală.

La depozite se se ceră anumit preparatele provédute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jokelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremias Nepoții.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov. Valabil din 1 Octombrie st. n. 1903.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Bud-pesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-20 min. dimini.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 8-13 min. séra.
- IV. Tr. accel. p. A ad la órele 10-26 m. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persône la ora 3-55 m. dim.
- II. Trenul mixt la órele 11-40 m. a. m.
- III. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tren mixt la órele 6-50 séra.* (* Circulă numai până în red al)

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la ora 5-25 min. dim.*
- II. Trenul mixt la ora 8-45 min. a. m.* (* au legătură până la Ciuc-Ghimes).
- III. Trenul de pers. la ora 2-50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda.)

Dela Brașov la Zêrnesci (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ora 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 5-25 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. ad la órele 5-07 m. dim.
- II. Trenul de persône la ora 7-50 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la ora 9-27 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul accel. la ora 2-18 min. p. m.
- II. Trenul mixt la ora 9-18 min. séra.
- III. Trenul pers., la ora 5.— m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la ora 7-41 min. dim. (care circulă numai dela Predeal).

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:

- I. Trenul de persône la óre 8-25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Szereda)
- II. Trenul de pers. la ora 1-59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Ghimes).
- III. Trenul mixt, la ora 6-10 m. séra.*
- IV. Tren de pers. la órele 10-01 m. séra.* (* au legătură dela Tugnad.)

Dela Zêrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

- I. Trenul mixt la ora 7-02 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 1-07 min. p. m.

AVIS.

Prenumerățiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și re-inoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenți se binevoiască a arăta în deosebii, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou se binevoiască a scrie adresa lămurit și se arete și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Transilvaniei“